

N

naš čas

Naša novinarka Hilda Vrhovškova se je mudila ob madžarski meji. Obiskala je kraje in se pogovarjala z ljudmi, ki tam živijo in delajo. Bila je tudi pri slikarju-naiveu Ivanu Večenaju in njegovi družini. Slikar je bil rojen v Goli, kjer še danes prebiva in ustvarja. Njegove umetnije, ki jih slika na steklo, so odraz življenja na vasi in posameznih ljudi. Reportažo o Goli in drugih krajih ter o slikarju-naiveu objavljamo na tretji strani. Na naši naslovni fotografiji je slikarjeva družina, slikar Ivan Večenaj (drugi z leve), njegova žena Katica (tretja), starejši sin Mladen in skrajni desni mlajši sin Josip z ženo Biserko.

30. marec 1973 • Leto IX., št. 6 (177) • Cena 1 dinar • Poština plačana v gotovini

GLAVNI IN ODGOVORNI UREDNIK Ljuben Naraks

KAKŠNA STANOVANJA

Na zadnji seji izvršilnega odbora Ljubljanske banke — podružnice Velenje je bila med pomembnimi točkami dnevnega reda tudi razprava o načinu kreditiranja stanovanjske izgradnje v letošnjem letu.

V gradivu je bilo poudarjeno, da samoupravni sporazum o razpolaganju, izločanju in oročanju sredstev za stanovanjsko graditev v velenjski občini predvideva, da se vsa sredstva devetodstotnega prispevka po odbitku za solidarnostni sklad in za plačilo zakonskih pogodbenih obveznosti

oročajo pri velenjski podružnici. Masa stanovanjskih sredstev, sposobnih za oročanje, bo zato precej večja kot je bila doslej. Prav zaradi tega pravilnik o posojilih za stanovanjsko gospodarstvo ne bi mogel več veljati zaradi stopenj dodajanja sredstev na oročena sredstva, ker bančna

stanovanjska sredstva ostanejo nespremenjena glede njihove višine. Da bi omogočili enakovreden položaj vsem, ki obračunavajo 9-odstotni stanovanjski prispevek, je izvršilni odbor že januarja sprejel sklep, da do nadaljnjega ne sklepajo pogodb z delovnimi in drugimi organizacijami po pravilniku o posojilih za stanovanjsko gospodarstvo. Na sestanku širšega političnega aktiva občine in sestanku predstavnikov delovnih in drugih organizacij pa je prevladovalo mnenje, da naj bi pravilnik veljal še za letos.

V razpravi, ki se je ob tem razvila, je bilo slišati, da se gradijo stanovanja za delavce, pa naj gre za tiste za tekočim trakom, v administraciji ali pa za vodilne delavce. Zato je sedanjí pojem »delavska stanovanja« neustrezen. Prav tako se je postavilo vprašanje ali se bo lahko Vegrad uspešno vključil v pospešeno stanovanjsko graditev ob novih pogojih formiranja sredstev. V zvezi s tem, je predstavnik Vegrada povedal, da je podjetje zelo zainteresirano za to, da bi začeli zgodaj spomladi graditi stanovanja, vendar je preveč dejavnikov izven podjetja, ki to preprečujejo, pa tudi

(DALJE na 5. strani)

VELIKA ŠAHOVSKA PRIREDITEV

Velenjčani dvanajsti

V organizaciji Saleškega šahovskega kluba je bilo v prostorih TGO Gorenja 19. republiško prvenstvo slovenskih mest. Pokrovitelj tega največjega šahovskega srečanja je bilo TGO Gorenje.

Na turnirju je sodelovalo 53 članskih in 22 mladinskih ekip. Člani so se najprej pomerili med seboj v petih skupinah. V drugi skupini so nastopili tudi Velenjčani in dosegli drugo mesto s 24 točkami. Najboljših deset ekip je tekmovalo še v finalnem turnirju, kjer so največ točk dosegli Mariborčani pred Ljubljano in Celjem. Ekipa Velenja je v skupni razvrstitvi dosegla 12. mesto, kar je doslej najboljši uspeh mariborčanih v velenjskih šahistov.

Tekmovalo je tudi 22 ekip mladincev. Najboljši ekipi sta

bili Ljubljana in Maribor. Ljubljanci so bili boljši za 2,5 točke in dosegli prvo mesto, kljub velikemu številu nastopajočih.

Organizacija turnirja je bila zelo dobra. Pokrovitelj pa je daroval najboljšim ekipam pohvale in praktične nagrade. Vrstni red — člani: 1. Maribor 38,5; 2. Ljubljana 35,5; 3. Celje 34,5; 4. Trbovlje 26,5; 5. Kočevje 25,5; 6.—7. Ptuj in Tezno 24; 8.—9. Jesenice in Murska Sobota 21,5; 10. Zalec 18; 11. Slovenj Gradec; 12. Velenje; 13. Kamnik; 14. Koper; 15. Kranj itd.; mladinci: 1. Ljubljana 77,5; 2. Maribor 75; 3. Zagorje 53,5; 4. Maribor 52; 5. Ptuj 51,5; 6. Murska Sobota 51; 7. Novo mesto 48; 8. Slovenj Gradec 46,5; 9. Jesenice 46; 10. Hrastnik 45 itd.

V Velenju je bilo republiško šahovsko prvenstvo

RAZGOVOR Z REPUBLIŠKIMI PLANERJI

O RAZVOJU OBČINE

Predsednik velenjske občine Nestl Zgank je v ponedeljek sprejel v prostorih NAME predstavnike zavoda za planiranje pri republiškem izvršnem svetu. Sprejema sta se udeležila tudi sekretar občinskega komiteja ZK Franjo Korun in sekretar izvršnega odbora občinske konference SZDL Jože Veber.

RESOLUCIJE NISO DOVOLJ

V Velenju je bila 19. marca prva seja novoizvoljene občinske konference ZMS • Na njej so pregledali dosedanje delo in sprejeli nove naloge mladih • Za predsednika konference so znova izvolili Cirila Grebenška, za sekretarja pa Vlada Videmška.

Podrobno poročilo je prebral dosednji sekretar občinske konference ZMS Jože Kandolf in povedal probleme, ki so vplivali na delo konference in njenih organov. Glavni vzrok, da delo predsedstva ni bilo vseskozi kontinuirano, je v tem, ker je več članov zapustilo predsedstvo zaradi odhoda v druge kraje. Nekaj članov so morali tudi razrešiti, ker so bili nedelavni. Normalno delo je ovirala še neurejena administrativna in finančna služba. Menijo, da bi za to delo rabili stalno zaposleno moč. Ta bi posle opravljala še za druge občinske specializirane mladinske organizacije, tako za tabornike, počitniško zvezo in

OZN. Kandolf je v svojem poročilu poudaril, da tudi financiranje mladinske organizacije ni najbolje urejeno. Razumejo, da smo v času vsesplošnega varčevanja, vendar zaradi tega ni prav, da lani taborniki in počitniška zveza nista dobila nobenega denarja iz občinskega proračuna.

Predsedstvo ima več komisij. Te pa zaenkrat še ne delajo najbolje, premalo imajo lastnih spodbud. Zato ni bilo dovolj konkretnih skupnih akcij z družbenopolitičnimi organizacijami.

Na konferenci so mladi spregovorili o novi organiziranosti mladine v velenjski občini. Skoraj v vseh krajevnih skupnostih in

O načrtovanju v občini je goste najprej seznanila predstavnica občine Hermina Klančnik. Planiranje v občini je opredeljeno že s samimi ustavnimi določili, po katerih delovni ljudje in občani v različnih oblikah združevanja, samoupravljanja, sporazumevanja in družbenega dogovarjanja ustvarjajo pogoje za svoje življenje. Ta splet nalog naj bi dobil svoj odraz v družbenem načrtu občine.

Družbeno-gospodarski razvoj občine je prinesel s seboj mnogo neskladja in probleme, predvsem na stanovanjskem, komunalnem in kulturno-socialnem področju. Za njihovo rešitev so potrebni jasno začrtani kratkoročni in dolgoročni cilji. Pri tem pa je potrebno, da so vsi občani oziroma delovni ljudje prek sa-

(DALJE na 5. strani)

organizacijah združenega dela so mladinski aktivni. Zda pa so se na konferenci domenili in tudi sklenili, da bodo v sklopu občinske konference delovale štiri specializirane konference, ena bo združevala mladino iz temeljnih organizacij združenega dela, druga osnovnošolsko in srednješolsko mladino, tretja mladino iz krajevnih skupnosti in zadnja mladino iz interesnih dejavnosti. Vse konference bodo imele stalni in nestalni del. Delegate v nestalni del bodo volili v aktivnih in organizacijah neposredno pred sejami konferenc. Vsaka od konferenc bo imela tudi svoje predsedstvo kot izvršilni organ. S tem v zvezi mladine uveljavljajo delegatski sistem, dokončno obliko organiziranosti pa bodo sprejeli na bližnjih kongresih.

Predsednik Ciril Grebenšek je prebral referat, v katerem se je med drugim dotaknil ustavnih dopolnil. Zatem pa so mladi v razpravi opozorili na marsikatero pomembnost. Spregoveli so o pomembnosti (DALJE na 5. strani)

Zadnje dni po svetu...

• **OBMEJNI SPOPAD MED IRAKOM IN KUVAJTOM** — Odnosi med Kuvajtom in Irakom so se naglo zaostri, potem ko so iraške enote v torek zasedle kuvajtsko obmejno policijsko postajo ter s topovi obstreljevale neko naselje. Kuvajtska vlada je takoj uvedla izredno stanje in zaprla mejo z Irakom.

Iraško-kuvajtski obmejni spor traja že od leta 1961, takoj ko je Kuvajt postal neodvisen. General Kasem je želel priključiti Kuvajt, vendar se je zadeva polegla, potem ko so ga 1963 strmoglavili.

• **INCIDENT MED LIBIJO IN ZDA** — Pretekli teden sta dve libijski vojaški letali napadli neko ameriško transportno letalo, ki se je umaknilo libijskim mirageom, ne da bi bilo zadeto. Ameriška vlada je zaradi tega ostro protestirala pri libijski vladi. V arabskem tisku so sporočili, da je ameriško letalo vrste C 130 letelo 133 km od libijske obale in da je vohunilo za Izrael in ZDA.

• **SVOBODA ZNOVA PREDSEDNIK** — Armadni general Ludvik Svoboda je bil spet izvoljen za predsednika ČSSR. Njegov mandat traja pet let. Svoboda je bil prvič izvoljen za šefa češkoslovaške države konec marca 1968.

• **BREŽNJEV V ZDA** — Ameriški predsednik Richard Nixon je potrdil, da bo sovjetski voditelj Leonid Brežnev obiskal ZDA. Vendar ni povedal, kdaj. V neuradnih krogih trdijo, da bo to poleti.

• **ZAROTA PROTI MAKARIOSU** — V nedeljo, na dan grške neodvisnosti so neznanci napadli dve policijski postaji na območju Larnake na Cipru. Menijo, da je to delo pristašev generala Grivas. General Grivas, ki se skriva na oto-

ku, je menda planiral, da bo 1. aprila prevzel oblast in razglasil združitev Cipra z Grčijo.

• **AMERIŠKI INDIJANCI ZAHTEVAJO ČLANSTVO V OZN** — Predstavniki gibanja ameriških Indijancev je izjavil, da bi moralo dobiti 161 indijanskih plemen, ki živijo v ZDA, posamično ali kolektivno pravico do članstva v OZN. Poudaril je tudi, da bi morala generalna skupščina in varnostni svet razpravljati o dogodkih v indijanskem kraju »Ranjeno kolen« v Južni Dakoti, ki ga že skoraj mesec dni drže v rokah pripadniki plemena Oglala Sioux.

• **V TURCIJI PODALJSALI IZREDNO STANJE** — Turški parlament je podaljšal sklep o izrednem stanju v sedmih provincah, med njimi v Ankari in Carigradu. Prihodnji mesec bo sta pretekli že dve leti, odkar so v Turčiji na zahtevo sveta za zdravno varnost uvedli izredno stanje.

• **SILILI SO JIH V KANIBALIZEM** — V poročilu komisije za človekove pravice, ki ga je sestavila skupina strokovnjakov OZN o mučenju ujetnikov in zapornikov v taboriščih Portugalske, Južne Afrike in Rodezije, je rečeno, da ujetje Afričane trpinčijo in jih silijo, da jedo lastno meso. Njihove žene posiljujejo in ubijajo v navzočnosti ujetnikov.

• **AMERIČANI NAMERAVALI STRMOGLAVITI ALLENDEJA** — Močne ameriške družbe so pripravljale načrt, katerega cilj je bil, da bi onemogočili socialističnega Salvadora Allendeja med nedavnimi predsedniškimi volitvami v Čilu. Ta zarota proti Allendeju in levim silam, zbranim v stranki ljudske enotnosti, je uradno potrjena tudi v ameriškem kongresu.

...in domovini

• **SINDIKATI O OSEBNIH DOHODKIH** — Predsedstvo sveta zvezde sindikatov Jugoslavije je poudarilo, da zamrzitve osebnih dohodkov ne bi smeli podaljšati tudi v drugo polletje tega leta. Izhod je zato le eden: treba je dopolniti in popraviti samoupravne sporazume in družbene dogovore v dejavnostih, kjer so osebni dohodki zamrznjeni. To pa tako, da bodo skladni s sprejeto stabilizacijsko politiko.

• **PREMOG IN ELEKTRIKA DRAŽJA** — Da bi izboljšali gospodarski položaj premogovnikov, je zvezni izvršni svet določil najvišje cene premoga pri prodaji termoelektrarnam. Drugim porabnikom smejo proizvajalci zvišati sedanje cene premoga največ do 20 odstotkov in pri tem obdržati zdajšnje prodajne pogoje. Obenem je sprejel tudi sklep o sorazmerni podražitvi električne energije. Elektrogospodarska podjetja za prenos

električne energije smejo povečati zdajšnje tarifne postavke največ do 12 odstotkov. Tista, ki se ukvarjajo z distribucijo, smejo povečati ceno elektrike porabnikom tako, da bo skupna podražitev sorazmerna povečanju cene električne energije v prenosnem omrežju.

• **ŠTAFETA MORA OBIŠKATI CIMVEČ KRAJEV** — Na seji odbora za praznovanje meseca mladosti so sklenili, da mora zvezna štafeta z voščili predsedniku Titu, ki jo bodo hrvaški mladinci predali Belokranjcem 5. maja, obiskati čimveč slovenskih krajev. Dogovorili so se, da bodo štafetno palico nosili in vozili na približno 1000 km dolgi poti.

• **ZNOVA O NAZIVIH DR.** — Predsednik republiške skupščine Sergej Kraigher je v pogovoru z delegacijo Slovenskega zdravniškega društva, ki ga je seznanila z zahtevo zdravnikov za vrnitev strokovnega naziva »doktor«, dejal, da bi bilo treba ponovno preučiti zakonsko rešitev iz leta 1963, dokler ne bo določen nov, na delu in znanju zasnovan sistem strokovnih nazivov.

VIŠJEŠOLSKI ŠTUDIJI V VELENJU

V šolskem centru Velenje so doslej razvijali poklicne in srednje strokovne šole. V letošnjem šolskem letu se šola v rednih šolah 1.113 učencev, in sicer v tehniški rudarski šoli 85, tehniški šoli elektro oddelek 198, rudarski poklicni 252, kovinarski poklicni 232, elektro poklicni 285, nadzorniški 26 ter višji šoli za organizacijo dela 35. Poleg tega pa se šola v tečaju za PK kopače 50, tečaju za KV rudarje 90, tečaju za inštruktorje in učitelje praktičnega pouka 50, 80 slušateljev pa se priučuje za delovno mesto. Načrtujejo, da se bo leta 1975 šolalo v rednih šolah 1.845 učencev in 290 v različnih tečajih. V letošnjem šolskem letu deluje v šolskem centru oddelek višje šole za organizacijo dela iz Kranja. Prihodnje leto pa predvidevajo ustanoviti dva oddelka višje tehniške šole iz Maribora.

Zakaj so v razvojne načrte v šolskem centru Velenje vključili tudi višješolski študij? Gospodarski in družbeni razvoj ter zastavljene naloge zahtevajo, da v Velenju ne ostanemo le

POTREBE DO LETA 1975

Stopnja strokovnosti	Nove potrebe	Potrebe iz 1972	Skupaj
Nepriučeni in priučeni delavci	6.297	+ 2.129	4.168
KV in VK delavci	6.475	- 1.056	7.531
Delavci profila tehnik	2.300	- 1.417	3.717
Delavci profila inženir	747	- 603	1.350
Delavci profila dipl. inženir	559	- 209	768
Skupaj	16.378	- 1.156	17.534

Kot vidimo, manjka delavcev tako imenovanega širokega profila (to so tehniki, inženirji in diplomirani inženirji).

Se bolj nazorno podoba dobimo, če pogledamo razmerje med dejansko in zahtevano izobrazbo za posamezne poklice, kakor so označeni v šifrantu poklicev, in potrebe do leta 1975. Navedli bomo le podatke za tiste poklice, kjer je največji primanjkljaj.

SKUPNE POTREBE PO POSAMEZNIH POKLICIH DO LETA 1975

Poklic	Potrebe do 1975	Razlika iz 1972	Skupne potrebe do leta 1975
Strojni inženir	57	47	104
Elektro inž. — jaki tok	9	38	47
Elektro inž. — šibki tok	10	8	18
Inženir organizacije dela	65	58	123
Varnostni inženir	27	20	47
Ekonomist	—	186	186
Dipl. strojni inženir	60	23	83
Dipl. elektro inženir	7	28	35

Kadrovsko stisko lahko prikaže tudi primerjalni podatek, da je leta 1971 na območju našega zavoda za zaposlovanje prišlo 75 ljudi z visoko in 73 z višjo šolsko izobrazbo. Ob takšni dinamiki dotoka delavcev z višjo in visoko izobrazbo bi zagotovili zahtevane potrebe za leto 1972 šele v sedmih letih, za obdobje do leta 1975 pa v 18 letih.

V šolskem letu 1971/72 je iz velenjske občine študiralo na višjih in visokih šolah komaj 196 študentov. Na fakultetah in višjih šolah, ki izobražujejo strokovnjake za gospodarstvo, je od teh le polovica študentov. Značilna je tudi socialna struktura, saj so v manjšini študentje iz delavskih in kmečkih družin (komaj 18 odstotkov).

Podatki, ki smo jih zapisali, dovolj zgovorno kažejo o potrebi, da v Velenju razvijemo višješolstvo. Tem podatkom ni potrebno dodajati splošno znanih zahtev po optimalni izobrazbeni strukturi zaposlenih, kakor jo že imajo v nekaterih razvitejših državah in kakršno predvidevamo tudi v Sloveniji v dolgoročnem razvojnem načrtu.

Štipendijske pravilnike prilagoditi

V VELENJSKI OBČINI DOBIVA 400 DIJAKOV IN ŠTUDENTOV ŠTIPENDIJE — KOMISIJE ZA PODELJEVANJE ŠTIPENDIJ SE VEDNO NE UPOŠTEVAJO SAMOUPRAVNEGA DOGOVORA

Naglo razvijajoča občina, kot je velenjska, rabi usposobljenih strokovnjakov. Čeprav v dolini pospešeno razvijamo nižje in srednje strokovno šolstvo, pa se veliko otrok še vedno šola v drugih krajih in so zadeli tega ločeni od doma. Šolanje izven domačega kraja pa je za marsikatero starše breme, ki ga le stežka zmorejo. Zato se učenci in študenti zatekajo k štipendijam. Te seveda še najmanj ne zadoščajo za normalno šolanje, so pa brez dvoma velik pripomoček.

Štipenditorji iz velenjske občine podeljujejo različne štipendije. Te znašajo pov-

prečno za srednje šole 350 dinarjev, za višje in visoke pa 550. Največ štipendistov ima velenjski rudnik 103, zatem tovarna Gorenje 77, temeljna izobraževalna skupnost 41, elektrarna 24, Savinjsko šaleški zdravstveni dom 15, sklad pri zvezi borcev 23, Vegrad 14, usnjarna 15, Era in šolski center po 16, lekarna 8, projektni biro 4, podružnica Ljubljanske banke 2, Polypex 6, komunalno obrtni center 6, Ojka 2, bolnišnica Topolšica 5, občinski sindikalni svet 2 in po enega štipendista Vino in komite ZKS. Štipendije podeljujejo v glavnem tako kot določa-

DRUGO LETO VSI POGOJI ZA ODDELKE VIŠJIH ŠOL

Ker komaj odstotek ustreznih generacij iz velenjskega območja nadaljuje študij na višjih in visokih šolah, imamo še velike rezerve, ki omogočajo razvoj višješolskega študija. Letos so v Velenju začeli graditi novo poslopje tehniške srednje šole s 6 tisoč kvadratnimi metri šolskega prostora, s telovadnico, laboratoriji, delavnicami, kabineti in učilnicami. V tem šolskem posloju bi lahko uredili tudi študij na višješolski stopnji.

V Velenju sta tudi dva dijaška doma. Drugo leto pa pripravljajo izgradnjo še enega. S tem bi imeli študentje ugodne možnosti za življenje v Velenju, če bi prihajali k nam na šolanje iz oddaljenih krajev.

Najbolj smotno bi bilo, da bi začeli z organizacijo višješolskega študija v naslednjih treh smereh — višja šola za organizacijo dela, višja elektro tehniška šola in višja strojna tehniška šola. Najprej bi bili to dislocirani oddelki višjih šol iz Kranja in Maribora. Postopoma pa bi se organizacijsko, kadrovsko in tudi vsebinsko osamosvojili.

PRIJAVE ŽE SPREJEMAJO

Z višjo šolo za organizacijo dela iz Kranja se je šolski center že v šolskem letu 1972/73 dogovoril za oddelek, katerega obiskuje 35 slušateljev. S predavanji so začeli 6. novembra lani. Z višjo tehniško šolo iz Maribora pa so se dogovorili, da bi v šolskem letu 1973/74 odprli oddelek višje tehniške šole elektro smeri s 40 slušatelji in oddelek višje tehniške šole strojne smeri prav tako s 40 slušatelji. Ta dva oddelka tehniške šole bodo odprli v začetku drugega šolskega leta le, če bo z našega območja dovolj kandidatov, ki so uspešno končali katerokoli srednjo šolo. Zato že sedaj vabijo zainteresirane, da čimprej pošljejo informativno prijavo za vpis v prvi letnik višje tehniške šole na šolski center Velenje, Prežihova 3. Prijave sprejemajo najkasneje do konca meseca marca.

narjev in za študente 900 dinarjev. V sporazumu pa je določeno, da se višina štipendije izračuna na podlagi ugotovljenega povprečnega dohodka na družinskega člana, pri čemer je potrebno prišteti tudi morebitni otroški dodatek.

S štipendijami prav gotovo odpravljamo socialno razlikovanje in omogočamo mladim, ki doma nimajo zagotovljenih gmotnih razmer, da se izšolajo. Zato je še tembolj pomembno komu komisije za dodeljevanje dajo štipendijo. V samoupravnem sporazumu smo sicer lepo zapisali merila in pogoje. To pa ni dovolj, če štipendije delimo še po starem, včasih po zvezah, včasih pa tudi tistim dijakom in študentom, ki do štipendije niso najbolj upravičeni.

GOLA - KJE JE?

Gola, Marsikdo ne ve kje je to, niti da vas s takim imenom obstaja. Da, to je vas. Na skrajnem robu Hrvatske. Če skočiš čez potok, si že na Madžarski. Vendar, če boste kdaj zašli v ta del naše domovine, tega raje nikar ne poskušajte. Na Madžarski so na vsakih 500 metrov stražni stolpi in imeli bi vas v petih minutah. Morda vas ne bi vrnili nazaj. Če pa bi vas, bi vas preko Čakovca. Toda mi se ne bomo sedaj razpisali o državni meji in o nevspešnostih, če prestopiš mejo ilegalno. Pisali bomo o Goli, krajih, ki jo obkrožajo in o ljudeh, njihovih navadah in običajih.

V Golo, vas, ki je dolga približno 5 kilometrov in ima brez okoliških krajev 1800 prebivalcev, pridete preko Varaždina, Kostrivnice in nato prekoračite dravski most, ki se razteza preko, sedaj lene in mirne Drave. Kajti Drava ni vedno mirna. Predvsem jeseni prestopi bregove in so vsa polja pod vodo. Ko pridete čez most, se asfalt konča. Nato se vozite 15 kilometrov daleč po prašni in sivi cesti. Na vsaki strani se razteza ravnina. Oko ne zagleda nobenih hribov ali planin, le tu in tam se milo boči griček, ki pa potem zopet prehaja v neskončno ravnino. Ena sama ravnina, ki se poleti in jeseni preoblikuje v valovita polja koruze. Toda kam dajo potem to koruzo? Spravljajo jo v koruznjake, ki so pleteni iz šibja, spodaj pa imajo majhna vratca. Takih stvari pri nas ne poznamo. To sinhrono lepoto motijo le tu in tam posejani listnati gozdiči.

Tako smo se pripeljali v Golo. Na obeh straneh ceste nas je sprejela vrsta hiš. Vse so enake: ozke in majhne, z dvema oknom, ki gledata na cesto in enim, ki gleda na dvorišče. To so hiše, ki so bile zgrajene še v tistem starem krščanskem obdobju in okna pomenijo tri izmed svetih stvari: Očeta, Sina in Sve-tega duha.

• IZ GOLE V VATIKAN

Verjetno nas boste vprašali, kaj smo iskali v tej vasi in še sploh, ker je na hrvaški strani. To ni bilo naključje. V Goli namreč živi umetnik slikar-naivec, ki je znan širom sveta, Ivan Večenaj. Ivan je star 53 let, toda roka mu še ne drhti, ko mu drsi po steklu in nanj nanaša čudovite barve in podobe. Rodil se je v Goli in tu tudi obiskoval šolo. Učitelj je opazil njegovo nadarjenost in za-želel, da bi se šolal naprej. Toda kako? Takrat je povsod vladala revščina in lakota. Ko mu je bilo 14 let je postal tkalec. Tkal je za gospodo, za ženitve. Vendar je še vedno našel čas za svojo veliko ljubezen — slikanje. Pravo slikanje pa se je za njega začelo šele po drugi svetovni vojni.

Prvi dve sliki je Ivan prodal, da je lahko plačal davek. Toda na njegovo srečo je sliki videl dr. Brozovič, upravitelj muzeja v Kostrivnici in ko je opazil njihovo vrednost in umetnost slikanja, je za muzej v Kostrivnici naročil dve sliki. Leta 1954 je Ivan prvič razstavljal osem svojih del v kostrivniški galeriji in tako tudi profesionalno prešel v vrste umetnikov.

Danes mu ni treba več ponujati slik. Kupci prihajajo ponje sami. Njegovo sliko ima katedrala v Vatikanu, kjer so dela Michelangela, ima pa jih tudi prijatelj Jul Briner. Ima jih mnogo ljudi po svetu.

• KMETIJE SLIKAR NE BO ZAPUSTIL

Kljub temu, da se Ivan danes ne srečuje več z lakoto, svoje kmetije ne mara in noče zapustiti. Tako pravi: »Tu so moji ljudje-vaščani, ki jih poznam, tu so polja, živali in mir, kar ljubim. Nikoli se ne bom poslovil od tega. Zdi se mi, da potem tudi slikati ne bi več mogel!«

Njegova žena Katica se prav nič ne jezi, ko mora vsa dela opravljati sama. Njeno lice je dobrohotno in tudi kadar je obraz resen, se oči smeji.

Ivan slika motive iz življenja na kmetih, cvetice, pijance in nazadnje slika tudi motive, ki so jih pred njim upodabljali in postali slavni Michelangelo, Rafael, Botticelli, Perugino in drugi. To so biblijski motivi. Ravno sedaj dela za v Rim sliki, ki je velika kot miza. Na njej je Mojzes, ki stoji ob Rdečem morju.

Kdor gleda njegove slike, ki so vse na steklu, bo v njih videl tri stvari, ki žive v človeku: življenje, toplino in svežino. Tu se vidi vsa njegova ljubezen in njegovo življenje. Prav tako se s slikanjem na steklo ukvarjata tudi oba njegova sinova, starejši Mladen in mlajši Josip.

• PRI PREDSEDNIKU IN PAPEZU

Ivan razstavlja po vsem svetu in velikokrat se ne more odzvati povabilu domačih galerij. Potuje skupaj s svojimi slikami. Skupaj s še štirimi drugimi slikarji-naivci je bil lansko leto sprejet pri papežu in tedanjemu predsedniku Italije Saragatu. Ivan tudi sedaj ne počiva. Njegova roka neutrudno drsi po steklu in riše, riše... Pripraviti mora namreč svoja dela za razstavo, ki bo junija v Zagrebu. To bo svetovna razstava, kjer bodo razstavljali vsi najbolj poznani slikarji-naivci v svetu.

Toda Ivan ni samo umetnik-slikar, temveč tudi človek, ki zbira in si zapisuje stare besede, ki so že skoraj izumrle in bi bile pozabljene, če ne bi bilo njega. Napisanih ima okoli 2500 besed, značilnih za njegov kraj.

• CIGA V GOLI

Gola nima samo Ivana Večenaja. Tu so še drugi ljudje, njihove navade in običaji. Prišli smo pred staro hišo in sprejela nas je »baka«. 83 let ji je, njene oči pa so žive kot od kakšnega mladega dekleta. Glas ima še vedno jasen in krepak, tako, da bi se je morda, če bi povišala glas, marsikateri moški ustrašil in umaknil. Toda, kar je zanimivo, je star vodnjak. Takšen vodnjak imenujejo pri njih čiga. Je eden prvih, ki

so bili zgrajeni. Tudi Terezija Salaj je pokazala, kako se ob zimskih večerih zbero ženske, predejo, se smeji in pojejo. Pojejo njihove stare narodne pesmi, zraven pa jim noge in roke neutrudno delajo, ne da bi se le za hip ustavile. V Goli je bilo ustanovljeno prvo gasilsko društvo na Hrvaškem.

Blizu Gole je kraj, imenovan Pepelara. Sedaj je tu le še nekaj zidov, ki pa so široki tudi po meter in pol. Tu je bila rimska trdnjava. Takrat, pred štiridesetimi leti, ni bilo za izkopavanje denarja in počasi se je začelo ugrezati. Danes so še samo zidovi. Vendar so ljudje takrat kljub temu poskušali priti do trdnjave. Ustavila so jih težka železna vrata, ki se niso dala odpreti. Odnegli pa so s seboj železno ovco — birko, ki je stala pred vrati. Uporabljali so jo na polju, kadar so potrebovali brano. Nihče ni takrat vedel, kakšno bogastvo vozijo s seboj. Toda pred kakšnimi tridesetimi leti so prišli ljudje in odklenili ovco, ki je imela ključavnico pod repom. V njej je bilo polno starinskega nakita, cekinov in dragocenosti. To so odnesli s seboj in danes nihče ne ve, kje je železna ovca. Se vedno pa ostane vprašanje: kdo so bili ljudje in kje so dobili ključ? Morda se bo tudi sedaj našel denar za odkopavanje trdnjave in tudi železna vrata ne bodo več delala težav.

• MEKA NAIVCEV

Preselimo se še malo naprej, v Hlebine, kjer se je rodil in delal Krsto Hegedušić. Vsi poznamo ime umetnika in začetnika slikarske naivnosti pri nas. Tu je delal in še dela Generalić, ki ga je vzel v uk Krsto že kot majhnega dečka. Zato imajo v Hlebinah tudi Hegedušičevo šolo. V tej šoli se zbirajo vsi znani slikarji-naivci, ki tvorijo klub. To so Kovačić, Gaži, Filipović in Večenaj. Združuje jih slikanje in steklo. Kdo ve koliko stekla so že

Turistično naselje Sodarica

porabili in koliko ga še bodo. Njihove slike so raztresene po vsem svetu.

V Hlebinah je tudi galerija. Čudovita stavba, zgrajena iz lesa in kamna. Prav sedaj razstavlja v njej žene slike in kipe. Vse spominja na okolico: na zelenje, življenje, ki se tu odvija in ljudi.

Morda bi lahko pisali tudi o ljudeh, ki živijo tukaj. Toda to ne bi bila več reportaža, temveč življenjepis vsakega od njih. Ne, pu stimo jih. Samo to lahko povemo, da so dobri in pri srčni. Nihče vas ne bo sprejel tako, da bi se počutili nelagodno ali vam celo zaloputnil vrata pred nosom. Z vami bodo ravnali kot s svojim bratom. Zato jih pustimo naj živijo svoje življenje in se odpravimo naprej v — Sodarico.

• SODARICA — TURISTIČNO ZANIMIV KRAJ

Sodarica bo verjetno v kratkem času znan turistični kraj. Sedaj sem hodijo le iz Varaždina, Zagreba in tisti, ki že imajo postavljene vikende. Tu je nastalo lepo in veliko umetno jezero, ko so izkopavali mivko in jo razvažali po vseh bližnjih in daljnjih krajih. Ob tem jezeru pa so počasi začele rasti hišice. Najprej skromne, nato vedno lepše. Vse pa majhne in lične. Malo dalje je borov gozdček, ki so ga posadili, drugače pa prevladuje listnato drevje. Hišice, ki so zrasle ob bregu, so čez zimo osa-

mele in puste. Toda, ko po-sije sonce, ko se poletje zopet naseli na bregovih jezera, se ondot naseli tudi življenje. Ko se odpravljate iz Sodarice, prekoračite Dravo preko čudovito grajenega mosta. Zal nam je, da ga ne morete videti na sliki. Toda fotografiranje je prepovedano. Tu je namreč državna meja in ta objekt je pod vojaškim nadzorstvom. Če bi ga hoteli slikati, bi nas takoj prijela vojska in potem tudi vi ne bi mogli čitati te reportaže.

• ČINGILINGI — RAJ SAMO ZA MOŠKE

Se ena zanimivost, ki bo vsaj z moške strani veselo sprejeta. Malo dalje od Sodarice je še eno jezero, ki se imenuje Čingilingi. In kaj je tu posebnega? Tam imajo svoje shajališče moški. Samo moški prihajajo sem, v staro, vendar lepo opremljeno krčmo, si tukaj privoščijo zabavo in se umaknejo stran od »sitnih« žen in se vračajo domov veseli in zadovoljni. Zene jih sem ne hodijo iskat, kajti zogibajo se tega kraja. Toda, če mislite tudi vi, dragi slovenski moške, da smo vam odkrili prijeten kotiček, kjer bi se dalo skriti, vam to odsvetujemo. Slovenske žene niso namreč tako sramežljive in kaj hitro bi se znalo zgoditi, da

bi bila potem kakšna druga vrsta zabave, ki pa možem ne bi bila preveč všeč. Kajti njihove ljube ženice, ki so bolj razborite kot sosedice, bi jih mogoče prav lepo ohladile z mokro prho v jezeru, ki je nedaleč od krčme. Torej, še enkrat možje? Nikar ne poskušajte ničesar naskrivaj. Pa četudi je to tako daleč, kot je Čingilingi.

Ustavili smo se še v Gornji šumi. Tu živi še en slikar-naivec, Mijo Kovačić. Tudi ta je znan in priznan slikar. Uporablja popolnoma drugačne motive kot Večenaj, vendar prav tako slika na steklo. Poleg tega pa združuje kot prijatelja tudi Hegedušičeva šola.

Čeprav je bilo v Goli in njenih bližnjih krajih prav prijetno, se je bilo treba odpraviti nazaj — domov v Slovenijo. Poslovali smo se od Ivana Večenaja in njegove družine, od Mija Kovačiča in od vseh ljudi, ki smo jih tu srečali, se z njimi pogovarjali in obujali že morda davno pozabljene spomine. Nazaj smo se vračali preko Borla, kjer nas je mogoče in skrivnostno pozdravil borlski grad, preko Ptuja, kjer je nasproti zavel vonj po njihovem »liku« in še naprej, dokler nismo prispeli v Velenje. Naša pot je bila dolga, zato pa lepa in bo ostala polna spominov in lepih doživetij.

H. V.

KNJIŽNICA IN NJENI OBISKOVALCI

Glede dela velenjske knjižnice bomo navedli kratek pregled njenega poslovanja v letu 1972, istočasno pa tudi razliko med letom 1971—1972.

Po podatkih, ki nam jih je dal direktor knjižnice Stane Zula, se je v letu 1972 bistveno povečalo število knjig, obiskovalcev in rednih članov.

	v letu 1972	v letu 1971
Število knjig	17.148	14.280
Število rednih članov	5.691	4.626
Število obiskov	31.423	20.576
Število izposojenih knjig	57.229	30.885

Po navedenih podatkih lahko vidimo, da si je v letu 1972 veliko ljudi krajšalo svoj prosti čas z branjem knjig.

Direktor knjižnice Stane Zula je povedal, da starejši kot tudi mladina, predvsem radi segajo po klasični literaturi, čeprav se tudi moderne ne branijo. Najraje pa prebirajo dela naših domačih književnikov. Problem, ki nastaja pri izposojanju knjig, pa je vračanje, saj so morali samo v letu 1972 poslati 1549 opominov.

Lani so imeli poleg štirih občasnih razstav umetniških del v knjižnici tudi

stalno razstavo. Foitove zbirke črnske umetnosti.

V mesecu decembru 1972 so začeli tudi s pravljničnimi urami, ki jih je bilo šest in s »petkovimi kulturnimi večeri«. Poleg tega so organizirali srečanje najboljših mladih bralcev s pesniki in pisatelji.

Delo knjižnice v letu 1972 je bilo torej zelo pestro in tudi obiskovalci so s svojimi obiski pokazali, da pomeni Velenjanom kultura in književnost iz leta v leto

Večenajeva slika

KONFERENCE SZDL ODRAZ AKTIVNOSTI

V velenjski občini se končujejo konference krajevnih organizacij SZDL. Na njih so spregovorili o tem, kaj so naredili v preteklem obdobju, kaj še morajo napraviti, nanizali ponekod več, drugje manj perečih problemov, volili pa so tudi nova vodstva. Da bi dobili vpogled v sedanje stanje, smo povabili na kratek pogovor sekretarja izvršnega odbora občinske konference SZDL Jožeta Vebra.

• **NAS CAS:** Koliko organizacij je že opravilo volilne konference?

JOŽE VEBER: Konferenca so se začele konec februarja. Doslej je bilo že 17 konferenc, preostali dve — v Velenju in Saleku, pa bosta prihodnji mesec. Po končanih konferencah nameravamo še enkrat pripraviti javno razpravo o ustavnih spremembah, poleg tega pa bomo organizirali seminar za vodstva konferenc krajevnih organizacij SZDL.

• **NAS CAS:** Ali so posvod zamenjali stare odbore in izvolili nove člane oziroma vodstva?

JOŽE VEBER: V vseh konferencah je bila zamenjana struktura ali pa so se nekateri člani zamenjali. V štirinajstih pa so izvolili tudi nova vodstva. V zvezi s tem pa moram poudariti, da v občini danes nimamo nekega kontinuiranega dela s sveti krajevnih skupnosti. Ti so bili prepuščeni samemu sebi. Gre namreč za to, da ni povezave med krajevnimi skupnostjo kot nižje organizirano lokalno skupnostjo in občinsko skupščino. Ugotovili smo, da imajo nekateri sveti krajevnih skupnosti že devetletni mandat. Zato smo se dogovorili naslednje: še pred konferencaami krajevnih organizacij se naj sestanejo aktivni v krajevnih skupnostih in se odločijo ali bodo imeli ob enem konferenco in volitve v svete KS. Skoraj v vseh organizacijah so tako izvolili nove svete ali so jih kooptirali.

• **NAS CAS:** Kakšen je kadrovski sestav? Je zadovoljivo število žensk in mladih v vodstvih?

JOŽE VEBER: Če skušam na splošno oceniti, moram povedati, da je bilo med izvoljenimi veliko mladih. Ženske so sicer vključene, vendar še vedno premalo.

• **NAS CAS:** O čem so zlasti razpravljali oziroma, kateri problemi so najbolj izstopali?

JOŽE VEBER: Večina konferenc je bila zelo dobro pripravljena. Poročila predsednikov so bila bogata in so resnično dala prerez dosedanjega dela. Pri tem moramo upoštevati, da so za nami določene akcije, pri katerih so te organizacije odigrale pomembno vlogo. Najprej gre tu za usklajevanje in delo na področju krajevnih skupnosti, za usklajeno delo KS z vsemi društvi oziroma aktivni — zveze mladine, prosvetno-kulturna društva, gasilska društva itd., poleg tega pa ne sme-

mo pozabiti na splet akcij ob referendumu za izenačitev pravic iz delavskega in kmečkega zavarovanja.

V glavnem pa so prevladovali krajevni problemi — reševanje komunalnih zadev, oskrba z živili, problem otroškega varstva itd. Poudariti moram še naslednje. Skoraj za vse kraje je značilno, da obravnavajo ljudje na konferencah ali zborih tisto, kar jih najbolj teži. Drugotnega pomena pa je akcijsko politično delo same SZDL. Na primer, če je treba v vasi napeljati vodovod, potem je to tudi problem socialistične zveze.

Slika v posameznih krajih je naslednja:

GORENJE: Doslej je bilo Šmartno ob Paki ena krajevna skupnost za celo področje. Gorenje pa je imelo samostojno organizacijo SZDL. (Kot krajevna skupnost so torej spadali pod Šmartno ob Paki). Ker pa se naj krajevnih skupnosti ustanovljajo tam, kjer ljudje najbolj neposredno zadovoljujejo svoje interese, so Gorenjčani ustanovili svojo KS.

V specifičnem položaju sta tudi Pesje in Skale.

V **PESJEM** se zlasti soočajo s komunalnimi težavami, nimajo urejenega otroškega varstva pa tudi trgovine.

V posebnem položaju so, kot sem že dejal, tudi **SKALE** zaradi ugrezavanja zemlje. Tako se tu pojavlja vprašanje povezave z Velenjem, prav tako problem otroškega varstva, na območju Hrastovca pa tudi problem oskrbe z živili.

KAVCANI se poleg ceste ubadajo tudi s vprašanjem, kje dobiti prostor za stanke. Ustanovili so aktiv zveze mladine, ki pa se nima kje sestajati.

DRUŽMIRJE — GABERKE je v zadnjem času ena najbolj aktivnih organizacij socialistične zveze kot tudi krajevnih skupnosti. Prav tu se je pokazalo naslednje, namreč dejstvo, da kjer je dober aktiv mladih, kjer je dobra povezava med mladimi in starejšimi, potem tam lahko zagotovo trdimo, da bodo dobro delali.

V **SMARTNEM OB PAKI** nastopa problem urbanistične ureditve kraja, trgovine in pa razmišljati bodo morali začetni o usmeritvi kraja v neko dejavnost pa naj bo to turizem ali kaj drugega.

Za **PLEŠIVEC** in **FLORJAN** velja, da ju lahko uvrstimo med najbolj neaktivne organizacije oziroma skupnosti. Morda je temu vzrok velika razdrobljenost ali neodgovornost posameznikov, morda pa jim tudi vaščani ne pomagajo?

• **NAS CAS:** Ali so govorili tudi o novem delegatskem sistemu?

Jože Veber

JOŽE VEBER: Za vse konference velja to, da so poleg krajevne problematike spregovorili tudi o novem delegatskem sistemu in novih ustavnih spremembah. Vendar bolj kot opozorilo na akcijo, ki nas čaka. Zato v podrobnosti niso šli, saj bo ta akcija stekla takoj za temi konferencaami. Razpravljali pa so tudi o urbanističnem načrtu velenjske občine do leta 1980.

NAS CAS: In za konec še splošna ocena stanja SZDL kot celote, kje smo, kaj bo treba še storiti?

JOŽE VEBER: S tem kar smo napravili se lahko pohvalimo, ne moremo pa biti zadovoljni. Občani morajo priti do spoznanja, da bodo lahko uresnili samo tisto, kar bodo sami ustvarili; šele potem bomo vsi skupaj postali družbeno bolj aktivni. Dokler pa eni samo negajo in nekaj imaginarnega zahtevajo, potem so lahko nekateri družbeno zelo aktivni, se lahko raztrgajo, hkrati pa so zelo kritizirani, vsi drugi pa čakajo, da bo nekdo drug za njih delal. Takšno stanje ne pelje v napredek, kar je pokazala tudi praksa v preteklosti. Torej v reševanju vseh problemov je treba nastopati enotno, kajti enotnost je največji porok napredka.

Z ustanavljanjem planinskih društev v nekaterih evropskih državah (angleški Alpine Club 1857. leta, avstrijski Alpenverein 1862, italijanski alpski klub 1863, švicarski alpski klub 1863, nemški Alpenverein 1869, avstrijski turistijski klub 1869), se je tudi med Slovenci začela pojavljati ideja o ustanovitvi lastne planinske organizacije.

Pobudo za ustanovitev slovenskega planinskega društva so poleti 1892. leta dali »piparji« na Stolu v Karavankah. Njihov rek: »Vzdramimo se! Tuja roka zaznamuje naša pota, postavljajo kočice in dela na slovenskih tleh nemške napise in kažipota«, je postalo vodilo slovenske planinske organizacije po ustanovitvi. Ustanovni občni zbor je bil 27. 2. 1893 v Ljubljani. Iste leta sta začeli delovati še Kamniška podružnica SPD v Kamniku in Savinjska v Gornjem gradu. Do pričetka 1. svetovne vojne se jih je zvrstilo še 24, med njimi tudi Saleško v Šoštanjju. K širjenju planinske misli so prispevale tudi nove postojanke. Že leta 1894 sta bili zgrajeni Orožnova koča na Črni prsti in Kocbekova koča na Moličih planini pod Ojstrico. Sledili so Aljažev stolp na Triglavu, Vodnikova koča na Velem polju, Aljaževa v Vratih, Triglavka na Kredarici, Vilfanova na Begunjski, Kadilnikova na Golici, kočica na Jermanovih vratih in Okrešlju, Prešernova na Malem Stolu, Tičarjev dom na Vršču in druge. Leta 1913 je SPD štel 3337 članov.

Prva svetovna vojna je šla tudi preko slovenskih gor. Krn in Rombon sta vrhova, znana zaradi borbe na avstrijsko-italijanski fronti. Z rapalsko pogodbo in koroskim plebiscitom odvzeto slovensko ozemlje je pomenilo tudi zožitev slovenskega planinskega območja na grebenu Karavank proti Avstriji in na razvodnici Triglav—Jalovec proti Italiji. SDP pa je prevzelo premoženje nemško-avstrijskega Alpenvereina na ozemlju, ki je ostalo Jugoslaviji.

Slovensko planinstvo je doživelo preporod, ko se je leta 1921 ustanovil »Turistovski klub »Skala«, katerega člani so s primitivnimi plezalnimi sredstvi opravili za tedanje čase izredne vzpone v stenah Julijskih in Savinjskih Alp, obenem

pa s pisano besedo gradili temelje naše alpinistične ideologije. Začeli so obdobje živahne fotografske dejavnosti, smučarskih tekmovalj, zgradili smučarski dom na Voglu in posneli prva slovenska filma »V Zlatorogovem kraljestvu« in »Triglavske strmine«. Razvili so obsežno založniško dejavnost. Izvedene so bile alpinistične odprave v Bolgarijo, Centralne Alpe, Dauphinejo in na Durmitor. SPD je leta 1939 štel 11.169 članov.

Druga svetovna vojna je skoraj v celoti zavrla delo SDP na ozemlju takratne ljubljanske pokrajine. Bodeča žica je odrezala planince od gora. Večina planinskih koč je požgal ali oropal okupator, preostale so dajale zavetje borcem in aktivistom. Planinska pota so zarasla. V NOV so kot borci, talci ali interniranci padli številni planinski delavci in alpinisti. V SPD je deloval odbor OF, ki je zbiral denar, šotore, zdravila, obutev, reševalno opremo in podatke. Ves slovenski gorski svet so prepredala kurirska pota. Gozdovi in planine so pogosto bili prizorišča ustanavljanja, kot zadrževanja partizanskih enot (že leta 1941 jeseniška, jeloviška, kranjska, rašiška četa, kokrški odred in druge), ki so preraščale v vse večje partizanske grupacije, vse do izгона okupatorja in osvoboditve.

Obnova 49 uničenih planinskih koč, markiranje poti in reorganizacija organizacije so bile glavne naloge planincev ob osvoboditvi. Dne 6. 6. 1948 se je v Ljubljani ustanovila Planinska zveza Slovenije (PZS) v sedanji obliki. Sledilo je obdobje vključevanja najširših množic v planinsko organizacijo. V letih 1951—1972 se je povečalo število članov od 35.000 na 73.206, število društev od 52 na 121, število koč, zavetišč in bivakov od 65 na 175, število obiskovalcev slovenskih gor pa od 197.000 na preko 1.000.000. Alpinisti so organizirali vrsto odprav v do-

mača in tuja gorstva ter preplezali številne prvenstvene smeri. 4 himalajske ekspedicije, Andi, Spitzbergi, Kavkaz, Pamir, Centralne Alpe, Hindukuš, Atlas, Trolltind so močno odjeknili tudi v sredstvih obveščanja. Obilna je bila tudi kulturna žetev, saj se je zvrstilo na tisoče predavanj, društvenih izletov, izšli so vodniki, znanstvena, kartografska in literarna dela, v planinstvu so našli navdih likovni in glasbeni ustvarjalci. Glasilo Planinski vestnik izhaja že 73 let, pa tudi Gorskarska reševalna služba je kadrovsko in tehnično izpopolnjena praznovala že 60-letnico svojega obstoja.

Ker ima planinstvo velik pomen za telesno in duševno rast sodobnega človeka, saj krepi njegove moči, ga vadi v vztrajnosti, skromnosti, premagovanju težav, zblizuje z naravo, uči tovarištvu in s spoznavanjem pokrajinskih vrednost utruje v ljubezni do domovine in ker hkrati predstavlja najbolj množično športno organizacijo, povsem upravičeno pričakuje, da bo tudi v prihodnje deležno razumevanja in gromotne podpore. Miroslav Zolnir

VELIK PROMET

Brez dvoma je najbolj obremenjena postaja ob progi iz Celja proti Velenju, postaja Šmartno ob Paki.

Lani so v Šmartnem naložili 4439 vagonov, oziroma 140.652 ton tovora. Največ so natovorili tufa iz kamnoloma Gorenje, zatem raznega lesa, ter hidriranega apna iz Podgore. Na postaji so razložili 1439 vagonov, oziroma 22.324 ton. Pri raztovarjanju je bilo največ drv z Madžarske za tovarno ivernih plošč v Nazarjih, v Šmartno pa so pripeljali tudi precej vagonov gradbenega gradiva za trgovino Tehnomerator.

Iz Šmartnega ob Paki so po železnici odposlali še 516 ton kosovnega blaga, v kraj pa pripeljali 422 ton tega blaga. Zanimiv je podatek, da je skozi Šmartno ob Paki lani vozilo 6.570 tovornih vlakov in 4.288 potniških. Potnikov pa se je odpeljalo nekaj nad 153 tisoč. Z. K.

Še vedno soustvarjalci naše družbe

Pred nedavnim je bil občni zbor krajevnih organizacij ZB NOV Velenje, katerega so se udeležili skoraj vsi člani • Poudarili so, da so bivši borci in aktivisti NOB še sedaj pripravljeni prispevati svoj delež za izgradnjo nove samoupravne družbe.

Sklenili so, da bo njihova krajevna organizacija sodelovala v vseh akcijah za dosledno uresničevanje zamisli socializma in mirnega sožitja med narodi. Zavestno bodo vseskozi podpirali upravičene zahteve Slovencev v zamejstvu. Nadaljnja naloga, ki so jo zapisali v svoj delovni program, je vključevanje članov v borbo za dosledno uveljavljanje ustavnih dopolnil. Da bi prenašali tradicije NOB na mladi rod, bo krajevna borčevska organizacija iz Velenja ponudila šolam tri predavanja za učence višjih razredov, v nižjih razredih pa bi govorili o naši slavni revoluciji preživelih borci. Poskrbeli bodo tudi,

da bodo spomeniki NOB povsod dostojno vzdrževani, ob dnevu mrtvih in dnevu borcev pa bodo prirejali komemoracije. Poleg tega pa bodo poskrbeli tudi za družabno življenje svojih članov. Poletni se bodo zbrali ob tabornem ognju, pripravili pa bodo tudi več izletov. Za tiste člane, ki ne morejo na letno letovanje, bo zanje organizacija dobila mesta v počitniških domovih. Vso skrb bodo posvetili bolnim in socialno ogroženim borcem in njihovim članom. V ta namen bodo tesno sodelovali z občinskim skladom za zadeve borcev in se zavzemali za hitrejše in pravičnejše reševanje stanovanjskih pro-

blemov. Občinski odbor ZB naj bi po mnenju članov krajevnih organizacij iz Velenja dosegel, da bi bila v zdravstvenem domu posebna ambulanta, v katero bi zahajali na zdravstvene preglede člani ZB. V njej naj bi imeli popolni pregled nad zdravstvenim stanjem borcev.

Na občnem zboru so izvolili novo vodstvo. Predsednik je Ivan Krajnc, tajnik pa Jožica Borovšak. V odboru so še: Jurij Sket, Oto Blatnik, Pavla Zakšek, Adolf Oštir, Jože Vivod, Cilka Novinšek, Slavko Kristavčnik, Jože Pečnik in Ivo Malenšek. Predsednik nadzornega odbora je Zdenka Slomšek, člana pa Anica Krof in Franc Vazner. Zastavonoša sta Adolf Oštir in Jakob Javornik.

Izvolili so tudi ulične poverjenike, na katere se lah-

ko člani obračajo za potrebne informacije. Poverjenik za Cankarjevo cesto je Ivan Tamše, za Celjsko Slavko Kristavčnik in Ivan Podpečan, za Jurčičevo in Stritarjevo Cilka Novinšek, Kidričevo Neža Hleb, Kersnikovo Matilda Oblišer, Koroško Jože Sadek in Jakob Novinšek, Kajuhovo Marija Lipnikar, Ljubljansko Rafael Koren, Partizansko Rudi Novinšek, Prešernovo Ivan Meža, Stanetovo Jurij Sket, Saleško Marija Krajnc, Tomšičevo Anica Krof in Pavla Zakšek, Šmartno II Miha Polh, Slandrovo Miha Slivar, Gubčevo Franc Sevnikar, Cesto na jezero Adolf Oštir in za Šercerjevo cesto Franc Vazner.

Pisarna krajevnega odbora ZB NOV Velenje je v domu upokojencev, odprta pa je vsako prvo sredo v mesecu od 16. do 18. ure.

Kakšna stanovanja

investitorji se prepozno odločajo za sodelovanje pri gradnji. Zato bi bilo treba z odobritvijo kredita za stalna obratna sredstva čim prej usposobiti Vegrad, da bi lahko imel stalno na zalogi nekaj stanovanj.

Zelo pereč je tudi problem glede lokacij in načrtov. Vprašanje se pojavlja ob tem, kje se naj nadaljuje blokovna gradnja, ker je vstoposod treba mnogo vlagati v komunalne naprave. Poleg tega stro-

ške ureditve zemljišča povečujejo še rušitve, ki jih bo treba opraviti.

Po izčrpnih razpravi so se dogovorili, da bodo letos sklepali pogodbe še po obstoječem pravilniku, obenem pa morajo že v tem letu sprejeti nov pravilnik, ki bo vseboval vsa stališča in normative, ki jih sprejemajo organi izven banke, ki so zadolženi oziroma pristojni za vodenje stanovanjske politike. Pri tem pa je treba upoštevati možnost vseh

bančnih sredstev, ki se lahko namenajo za stanovanjsko graditev.

Sprejeli so tudi sklep, naj splošno gradbeno podjetje Vegrad prevzame pobudo za zbiranje interesentov za nakup stanovanj. Čim prej pa morajo začeti graditi toliko stanovanj, kolikor jih bodo tekom leta prodali.

Z namenom, da zainteresirani pridejo čimprej do stanovanj, bo banka letos odobrvala premostitvene kredite v vseh tistih prime-

rih, ko so sklenjene z banko pogodbe ob istočasno sklenjeni pogodbi z izvajalcem del.

Na seji so tudi odobrili trgovskemu podjetju ERA Velenje investicijsko posojilo v višini 6.000.000 dinarjev na petletni odplačilni rok. Ta kredit potrebuje ERA za nakup trgovskih lokalov, ki jih je Vegrad zgradil v stanovanjskem bloku ob Šaleški cesti. Predvidevajo, da bo letni promet v tej blagovnici znašal 35.000.000 dinarjev.

Peresom med proizvajalci

Tudi moje delo nekaj velja

ko bili malo bolj »disciplinirani« in bolj uporabljali koše za smeti. Teh je v Soštanju kar precej. Toda kaj pomaga, ko pa so zvečine za »okras«.

• Ste doživeli že kakšno nevršečnost pri delu?

— Večkrat. So tudi trenutki, ko me otroci zmerjajo in mečejo razne stvari za mano. Zgodilo se je že tudi, da mi je šolar, ko sem ga opozoril, naj ne meče papirja po tleh, zabrusil: Kaj boš ti cestna baraba. Saj te nič ne briga. Včasih se mi zdi, da nisem nič vreden. Ne morem razumeti takšnega odnosa, saj sem ravno tako delavec.

• Kateri dan je za vas najtežji?

— Najslabša dneva sta sobota in ponedeljek. V soboto je treba vse počistiti, da je v nedeljo lepo, v ponedeljek pa je spet več smeti zaradi nedelje. Sicer pa je zelo neprijetno delati ob slabem vremenu in to pozimi, ko je treba kidati sneg in posipavati ceste, pa tudi poleti, kadar nastopi neurje, ni nič bolje.

Ko smo razmišljali, koga naj zberemo za današnji pogovor, smo dejali, zakaj pa to ne bi bil nekdo, ki skrbi za javno čistočo v Soštanju. Franc Šahman ni Soštanjčan, ampak se vozi z Raven. Pri tem opravi s kolesom vsak dan deset kilometrov.

• Kdaj ste se odločili za ta poklic?

— Na cesti sem že osem let. Pred tem sem bil tri leta v usnjarni. To so bili hudi časi za tovarno. Prisilna uprava in... nekaj nas je moralo iti. Slišal sem, da tukaj potrebujejo delavce in takoj sem se odločil. Saj brez dela vendar ne moreš biti!

• Ste zadovoljni z zaslužkom?

— Moram biti. Seveda teh 110 ali 115 jurjev ni dovolj. Moramo kar precej stiskati pri obleki, pa tudi pri hrani. Pri vsem. Doma so še žena in dva otroka. En sin pa je šel po svojih stopinjah in se tudi zaposlil pri krajevni skupnosti.

• Je Soštanj čisto mesto?

— Prej bi rekel, da ni. Ljudje, zlasti otroci, bi lah-

FRANC ŠAHMAN

Resolucije niso dovolj

vorili so o delavski kontroli in vplivu mladine pri doslednem uresničevanju ustavnih dopolnil. Zatem pa so mladi v razpravi opozorili na marsikatero pomembnost. Priznali so, da mladi še premalo vedo, kaj smo pravzaprav pridobili na področju samoupravljanja z delavskimi amandmaji. Zato so poudarili, da bi morali organizirati več oblik družbenopolitičnega iz-

obraževanja. Člani občinske konference so bili kritični, ker ni bilo na njihovi konferenci nobenega predstavnika občinske konference SZDL in ZKS. Dejali so, da ni dovolj, če smo sprejeli resolucijo o mladini na tretji konferenci ZKJ. Potrebno je v ožji skupnosti prisluhniti mladini in na takšnem forumu kot je občinska mladinska konferenca skupaj z mladimi re-

ševati družbene pojave in tudi težave, s katerimi se srečuje naša mlada generacija.

Člani konference iz velenjske gimnazije so opozorili na mladinske prostore. Na konferenci so se zato domenili, da bodo sklicali javno tribuno in nanjo povabili vse, ki so odgovorni za mladinski prostor.

V novo predsedstvo so iz-

volili Barbaro Ambrožič, Dragico Kresnik, Jožeta Hudalesa, Jožeta Krebla, Bojana Ograjenška, Milana Gorška, Jožeta Mastnaka, Cirila Grebenška, Francija Blatnika, Marjana Skaza in Vlada Videmška. Za predsednika občinske konference je bil znova izvoljen Ciril Grebenšek, za sekretarja pa Vlado Videmšek. Podprli so tudi predlog, da kandidira za člana predsedstva republiške konference ZMS Jože Mastnak, predsednik rudniške konference mladine.

O razvoju občine

moupravnega sistema seznanjeni s sredstvi, s katerimi bodo uresničevali te cilje.

Občinska skupščina Velenje je spomladi 1970 izdelala srednjeročni načrt za obdobje 1971—75. V njem so imeli prednost specifični problemi kot so vzgoja in izobraževanje, stanovanjsko komunalna vprašanja in izgradnja infrastrukture. Med široko javno razpravo, ki je potekala v vseh delovnih organizacijah, interesnih in krajevnih skupnostih, je prišlo na dan mnogo izvirnih in dobrih predlogov ter mnenj. Seveda pa so bili tudi posamezniki, ki so podvomili v uresničljivost zastavljenih nalog. Srednjeročni družbeni načrt je bil sprejet z veliko večino in po dveh letih njegovega uresničevanja se je pokazalo, da ob njegovem nastanku ni predstavljal samo seznama želja. Izvajanje tega srednjeročnega načrta poteka s pomočjo letnih občinskih planov.

Veliko težavo pri uresničevanju zastavljenih nalog pa povzroča že kar ustaljena praksa, da širše družbeno-politične skupnosti sprejemajo odločitve o obsegu potrebnih in njihovih virih v tekočem letu. S tem pa je onemogočeno zanesljivo planiranje v posameznih občinah oziroma delovnih organizacijah.

Dolgoročno planiranje bi bilo tudi lažje, če bi republiški načrt bolj jasno opredeljeval razvojne možnosti industrijskih dejavnosti. Za velenjsko območje je še posebej pomembno področje energetike, saj je leta tesno povezana s proizvodnjo premoga.

Ob uresničevanju načrta pa so poglavje zase denarja sredstva. Problem nastaja zaradi omejenega obsega sredstev za splošno potrošnjo. Znano je, da je velenjska občina po narodnem dohodku na prebivalca med najbolj razvitimi v Sloveniji. Po proračunski potrošnji na prebivalca pa se bolj približuje nerazvitem. Koristniki proračunskih sredstev so zaradi te-

ga v neenakem položaju v primerjavi z drugimi občinami in vedno bolj sili na dan vprašanje, zakaj je dosežena stopnja gospodarskega razvoja v takem nesorazmerju s sredstvi, ki ostanejo občini.

Glede na to, da delovne organizacije in druge interesne skupnosti vedno več nalog prenašajo na občino, bi le-ta morala imeti možnost da bi si oblikovala sredstva do tiste višine, ki so ji potrebna.

V Velenju pa so že začeli tudi z izdelavo dolgoročnega urbanističnega programa, ki bo zajel obdobje do leta 1980. V ta namen so ustanovili posamezne komisije in odbore, ki bodo pripravili razvojne programe posameznih področij. Izdelavo vodi glavna komisija, ki tudi usklajuje delo posameznih komisij v njenem sestavu. To so komisija za načrtovanje razvoja gospodarstva, komisija za načrtovanje družbenega standarda, komisija za urbanistično ureditev, komisija za finančna vprašanja, za preučevanje politično socioloških vidikov, za obveščanje, propagando in organizacijo razprav v okviru samoupravnega sistema. Znotraj teh komisij pa sodelujejo še posamezni odbori.

Pri izdelavi dolgoročnega načrta so v Velenju tokrat prvič pristopili k reševanju sociološko-političnih vidikov. Zato so v delo vključili sociologe, urbaniste in psihologe, ki naj bi preučili, kako naj bo organizirano mesto in vaška družba, da bi ljudje živeli v večjem sožitju in si bolj medsebojno pomagali pri zadovoljevanju potreb.

S tako široko zastavljenim načrtom naj bi dobili dokument, ki bo dejansko odraz vseh potreb in interesov vseh delovnih ljudi in občanov velenjske občine.

Po poročilu se je začela živahna razprava. Beseda je še naprej tekla o problemih, ki jih ima občina pri izdelavi dolgoročnega urbanističnega načrta. Velenjčani bi potrebovali več

pomoči glede metodoloških vprašanj s strani republike, prav tako bi bilo treba tudi časovno usklajevati sprejemanje načrtov. Pri tem so poudarili, da ni prav, da se republiški plani sprejemajo za občinskimi.

Govorili pa so tudi za Velenje povsem specifičnih problemih, kot so: pomen energetike za Velenje in širšo družbeno skupnost. V zvezi s tem o premogovniku ter problemu pomanjkanja rudarjev in njihovem standardu, problemu ka-

drov, o možnostih hitrejšega razvoja terciarnih dejavnosti...

Razgovor je sklenila skupna ugotovitev, da so takšna srečanja koristna, saj bodo dobre misli in mnenja prav gotovo pripomogla k boljši izdelavi urbanističnega načrta mesta. To pa je bil tudi glavni namen tega srečanja. Gostje iz Ljubljane so potem obiskali še velenjsko Gorenje in elektrarno Soštanj. Med svojo dvodnevno ekskurzijo pa so se pogovarjali tudi s predstavniki mozirske občine.

Občni zbor godbe „ZARJA“

Šola za mlade godbenike

ZELO DOBRO PRIPRAVLJEN IN USPEL OBČNI ZBOR DELAVSKE GODBE »ZARJA« V SOSTANJU

Protij koncu meseca januarja je bil redni letni občni zbor delavske godbe »ZARJA« v Soštanju. Ze vrsto let niso bili občni zbori tako obiskani. Le trije so bili neopravičeno odsotni. K temu je gotovo pripomogla zelo dobra priprava. Vsa poročila so bila izvrstno pripravljena. Povsod je bilo čutiti, da so godbeniki opravili veliko dela, da je potrebno poiskati vse pogoje in možnosti, da bi bilo delo v prihodnje še plodnejše. Načrt dela je bil skorajda v celoti opravljen. Da so zmogli biti tako uspešni, je k temu pripomoglo razumevanje tovarne usnja, kjer godba dela in velika mera čuta odgovornosti do sedanjega vodstva ter tudi vsakega člana posebej.

Celotni godbi gre veliko priznanje za organizacijo notranje šole za pomlajevanje in izpopolnitev godbe. Skoraj neverjetno je, da se je v to šolo prijavilo 42 mladincev in da jih 36 redno obiskuje šolo. Delovni kolektiv tovarne usnja, ki je prevzel materialne ob-

veznosti za nagrajevanje učiteljev si je zadal hvaležno breme. To je resnična pot k utrjevanju tradicije in k pripravi lepega jubileja — 50-letnici obstoja godbe, ki jo bo godba kmalu praznovala.

Tudi za letos so sprejeli bogat program dela. Obvezali so se, da bodo disciplinoma poostri in redneje obiskovali vaje. Ob tem pa prosijo za razumevanje vse delovne organizacije, kjer so člani godbe zaposleni, da bi članom omogočali udeležbo na vajah in nastopih. Precej članov je takih, ki delajo v dveh ali celo v treh izmenah. Pogosto je potrebno posredovanje, ki pa ni vedno uspešno.

Največji problem godbe so instrumenti. Ze sedaj za nekatere člane nimajo instrumentov. Vsi instrumenti so stari in izrabljeni. Dogovorili so se, da bodo svojo dejavnost razširili, da bodo prirejali nastope za kolektive delovnih organizacij z željo, da bi jim le ti pomagali pri nakupu novih instrumentov. Svojo kvaliteto bodo zmogli izboljšati le z dobrimi instrumenti in seveda tudi s popolnejšo zasedbo.

o pomoči godbi, ki jo daje tovarna usnja, razmišljali tudi v drugih kolektivih in jim poskušali pomagati!

Razstavlja slikar iz Pliberka

Danes zvečer bo otvoritev slikarske razstave koroškega samorastnika iz Pliberka, Ernesta Arbeitsteina. Povezana bo s kulturnim programom »Beseda ni konj«, ki ga bo uprizorila skupina šolskega centra iz Velenja. Ernest Arbeitstein gradi svoja dela na podlagi izkustev in doživlja prizore, ki se nabirajo v njem že iz otroških let. Kompozicija je povsem svobodna in meji v sami tehniki na abstrakcijo. Motive za svoje slikarsko delo pobira iz svoje okolice, prizore iz kmečke idile, v katere se vrinja moderni ritem življenja.

Razstava koroškega slikarja v Velenju je prvi resnejši korak k tesnejšemu medsebojnemu povezovanju med pliberškim Prosvetnim društvom Edinost in velenjskim občinskim svetom ZKPO.

Podkoželjani gradijo cesto

»Spomnili smo se akcije »mesto—vasi«, pa smo mislili, da nam bo skupnost priskočila na pomoč in nas potegnila iz blata.« Tako je povedal eden izmed treh Podkoželjanov, s katerimi smo se pred kratkim pogovarjali o njihovem sedanjem največjem problemu — cesti.

Laze je prijeten zaselek, raztresen na pobočju Kožljaja. Od tod tudi domače ime Podkoželj. Hiš je v kraju vedno več, kmetje izboljšujejo svoje gospodarjenje, vedno več ljudi hodi na delo v Velenje, le njihova cesta — vaška pot — ni spremenila svoje podobe. Ob slabem vremenu in seveda pozimi je bila vedno neprevozna.

Mirko Kralj, kmet: Tudi mi smo hodili na udarniško, ko so gradili cesto Velenje—Sentilj. Pa tudi nekaj denarja smo primaknili. Zato upamo, da oni na nas ne bodo pozabili

In razmišljati so začeli Podkoželjani: voljo imamo, delati tudi znamo, nekaj denarja lahko zberemo sami in če ga nekaj dobimo od občine in delovnih organizacij, bomo tudi mi imeli lepo asfaltirano cesto, si s tem izboljšali življenjske pogoje, pa tudi na delo ne bomo prihajali več blatni. Zelja je bila neuničljiva in smelo so stopili v akcijo. V ta namen so ustanovili devet-članski odbor, ki je začel razmišljati, kako bi najhitreje prišli do 250 tisoč dinarjev; toliko bi namreč morali zbrati prebivalci, enako vsoto pa bi primaknila občina. Dogovorili

so se, naj vsaka hiša prispeva 5.000 dinarjev. Tisti, ki so manj premožni manj, tisti, kjer je na primer še kdo zaposlen pa seveda več. Največji prispevek je znašal kar stari milijon. Med njimi je bilo tudi nekaj tistih, ki so trdili, da ceste ne potrebujejo. Da bi stroške ceste »občutili« vsi, saj jo bodo vendarle vsi uporabljali, so začeli razmišljati o referendumu.

• USPEL REFERENDUM

Tik pred novim letom so se sešli na zboru občanov. Razpravljali so o edini točki dnevnega reda: modernizacija ceste Obire, skozi Podkoželj do Gorice. Zbora so se udeležili tudi predstavniki občine, komunalno obrtnega centra in krajevne skupnosti Sentilj. Sprejeli so naslednji predlog: kmetje naj prispevajo 32 odstotkov od katastrskega dohodka, delavci 4,5 od-

Ivan Dolinšek, šofer: Tudi z udarniškim delom smo precej naredili. Bili pa so tudi takšni, ki so se izmikali, češ ceste ne potrebujemo, saj nam vse pripelje avto!

stotka od osebnega dohodka, upokojeanci pa en odstotek mesečne pokojnine. Plačevali bi tri leta. Obvez-

Mirko Stvarnik, občinski odbornik: Ker bi radi imeli asfaltirano cesto že julija, smo razmišljali, da bi nekje dobili kredit

nosti pa bi bili oproščena kmetijska zemljišča, ki imajo manj kot 500 dinarjev katastrskega dohodka ter delavci in kmetje, ki prejema manj kot 700 dinarjev na mesec. Na referendumu, ki je bil nato 21. januarja, je od 120 volivcev 114 glasovalo za krajevni samoprisepevek.

• ZAPROSILI ZA POMOČ

Z asfaltom nameravajo pokriti približno tri kilometre ceste. Sprva so mislili, da bo dovolj 50 starih milijonov, predračun pa je pokazal, da bodo morali nekje stakniti še 20.000 dinarjev. Ker bi zelo radi imeli asfalt še letos, so se odločili za dodatne finančne akcije. Vse delovne organizacije, kjer so zaposleni Podkoželjani, so zaprosili za denarno pomoč.

Ni več dosti časa do takrat, ko bi Podkoželjani že radi prvič stopili na svojo »črno prevleko«. Veseli bodo tudi makadamske ceste. Vendar so prepričani, da bodo dobili denar in se še letos zapeljali po asfaltu. Ta neskrtni optimizem ni žarel samo na obrazih naših treh sogovornikov, ampak tudi na tistih, s katerimi smo se med potjo mimogrede zapletli v pogovor.

RACIONALIZACIJA NE SME PRIZADETI OTROK

Izvršni odbor temeljne izobraževalne skupnosti Velenje je prejšnji teden obravnaval osnutek finančnega načrta za letos • Izdatki se delijo na osnovno dejavnost učnovzgojnih zavodov in na ostalo dejavnost ter obveznosti TIS.

Za osnovno dejavnost potrebujejo 19.750.615 dinarjev. Od tega odpade na osnovne šole 16.288.000 din, posebno osnovno šolo 957.798, vzgojno varstvene zavode 1.735.000 in na glasbeno šolo 768.000 dinarjev. Preostala sredstva pa bodo porabili za druge dejavnosti in obveznosti TIS. Tu gre za razne dodatne stroške, med njimi: financiranje delavske univerze, stroški skupnih strokovnih služb, štipendije, prevozi učencev, amortizacija šolskih objektov, pospeševa-

nje učno vzgojnega dela, dejavnost pionirske organizacije in določena namenska sredstva za civilno zaščito in splošni ljudski odpor.

Problem pa je v tem, ker znašajo potrebe učno vzgojnih zavodov 22 milijonov dinarjev, teh pa ne bodo mogli zadovoljiti v celoti, ker je zaradi omejitve proračunske potrošnje dovoljen znesek 20 milijonov 500 tisoč dinarjev in morajo zato nekatere zadeve kriti s stabilizacijskim davkom in dodatnim 0,5-odstotnim pri-

spevkom za osnovne dejavnosti šolstva.

Da bi ta problem rešili, so imenovali posebno komisijo, ki bo na podlagi dohodkov in predloga izdatkov pripravila podroben načrt in skušala uskladiti izdatke z dohodki.

Ob tem pa je prevladovalo mnenje, da racionalizacija ne sme prizadeti otrok, ampak iskati možnosti v varčevanju ter si prizadevati za izboljšanje učno vzgojnih rezultatov in večje angažiranosti šol v okolju. V skladu s tem je tudi v osnutku finančnega načrta za letos med izdatki v ospredju izpolnjevanje obveznosti do učno varstvenih zavodov.

ZBIRALI BODO PRISPEVKE ZA MOTORNO BRIZGALNO

Skalski gasilci so imeli konec februarja redni občni zbor. Pregledali so, kaj so napravili lani ter se pogovorili o prihodnjih nalogah.

Društvo, ki ima 73 članov, je precej pozornosti posvetilo izobraževanju svojih članov. Organizirali so 80-urni tečaj za izprašane gasilce, ki ga je obiskovalo 10 posameznikov. Dva člana sta obiskovala tečaj za častnike, dva pa za strojnike, ki ju je organizirala občinska gasilska zveza. V minulem obdobju so imeli 45 vaj, ki se jih je udeležilo 420 gasilcev in pri tem opravilo 1.048 ur.

Gasilci so vložili precej truda v urejanje doma in kanalizacije. Za vzdrževanje doma so porabili kar 1.577 ur. S pomočjo občinske gasilske zveze so nabavili tudi nekaj nove opreme. Prav tako so uspešno sodelovali na raznih tekmovanjih.

Na zboru so kritično spregovorili o nedisciplini nekaterih posameznikov, ki se ne zavedajo svoje gasilske dolžnosti.

Skalski gasilci morajo poleg v domačem kraju skrbeti za varnost še v Plešivcu, Hrastovcu in Cirkovcah. Ker so posamezni kraji oddaljeni tudi do

osem kilometrov, so podarili, da bi morali imeti telefonsko povezavo, saj bi tako lahko v najkrajšem času prišli na kraj požara.

Ta, na prvi pogled podgani podobna živalca, je prejšnjo nedeljo pošteno prestrašila desetletnega Gregorja Medveška s Konočega. Deček je šel po mleko, ko se mu je nenadoma pod noge zopodila neznana žival. Medtem ko se je hotel otrestiti, ga je precej hudo ugriznila v prst in mu skočila na prsi. Ker se je ustrašil, da ga bo obgrizla še po obrazu, jo je z rokami stisnil na prsi in tako stekel domov, kjer so žival ubili. Gregor je moral zaradi ugriza k zdravniku, kot mačko veliko žival pa so odnesli k biologu na velenjsko gimnazijo. Tam so v neznanem napadalcu spoznali »pižmovko«, ki jo je v naših krajih bolj redko videti. V glavnem se zadržuje v Panonski nižini, najraje v močvirnatih predelih.

NAŠ ZNANEC

Pogovarjali smo se z Marjanom Nunčičem iz Celja, ki je zaposlen v tovarni Aero Celje kot vodja gospodarsko analitične službe.

Komaj smo ga prepričali, da smo od njega dobili tudi sliko, kajti izgovarjal se je, češ: »Tisti, ki me poznajo, jim tako ni treba moje slike, drugi pa me ne bodo nič bolje poznali!« Vendar smo ga počasi prepričali in nato smo zvedeli tale odloček iz njegovega življenja. Marjan Nunčič se je ro-

dil 17. marca 1926 v Celju. Najprej se je ukvarjal s plavanjem in nogometom, pozneje, pri 12 letih ga je navdušil beli šport, to se pravi smučanje, s čimer se ukvarja še danes.

Njegova prva tekma je bila leta 1939. Kljub temu, da se ni najbolje uvrstil, ni izgubil poguma, saj je bil šele trinajstleten pobič in življenje, tako smučarsko kot ostalo, je bilo pred njim. Po osvoboditvi si je priboril drugi razred v slalomu in takrat se je šele začela njegova prava pot. Sodeloval je na državnih in republiških prvenstvih in bil med 15 najboljšimi smučarji v Jugoslaviji.

Zelo rad pa se spominja časov, ko je skupaj z drugimi zastopal smučarske barve Celja v Badgastainu. Tu je bil v slalomu četrti in šesti v kombinaciji. Osvojil je zlati znak Badgastainovega »hudičevega smuka«, kjer je bilo leta 1965 tudi svetovno prvenstvo.

Marjan je z veseljem sodeloval na dvobojih med Celjem, Zagrebom in Trbovljami, ki so bili tradicionalni. Zelo mu je žal in ne zdi se mu prav, da so ti dvboji zamrli, kajti tako je sedaj manj možnosti za izboljšavo in stalni trening pri mladih smučarjih. Marjan je aktivno delal v smučarskem klubu vse do takrat, ko je sklenil nadaljevati študij. Tedaj je moral delo v klubu prekiniti, ali vsaj delno prenehati, saj se je še vedno vračal tja.

Kljub svojim letom, vsaj on pravi temu tako, še vedno aktivno sodeluje na veteranskih in sindikalnih tekmah. Vzgaja tekmovalce in ima tudi druge funkcije. Trenutno dela v področnem zboru vaditeljev, učiteljev in trenerjev in v zboru učiteljev in vaditeljev smučarske zveze Slovenije. Dela tudi kot smučarski učitelj in mu to daje mnogo veselja, še sploh, če dobi v uk učence, ki imajo do smučanja veselje

in se radi učijo. Zadnje tekmovanje je bil smuk za »belega zajca« pri področnem zboru. Na tem tekmovanju lahko sodelujejo vsi, razen začetnikov. Proga je bila dolga 1200 metrov,

Nunčič pa jo je prevozil v času 1,17 minute.

Poleg smučanja pa se Marjan Nunčič ukvarja tudi s tenisom, vendar samo rekreacijsko. Včasih je igral pri orkestru Žabe. Povedal je namreč, da zaradi preobremenjenosti ne more več sodelovati.

Orkester Žabe so ustanovili leta 1946. Vsi igralci so povezani teritorialno, hkrati pa so skoraj vsi isti letniki, ker so povečini začeli hoditi v šolo skupaj. Imeli so koncerte v Rogaški Slatini in sodelujejo na vseh večjih prireditvah v Celju. Marjan je pri Žabah najprej igral bobne, nato pa se je odločil za saksafon.

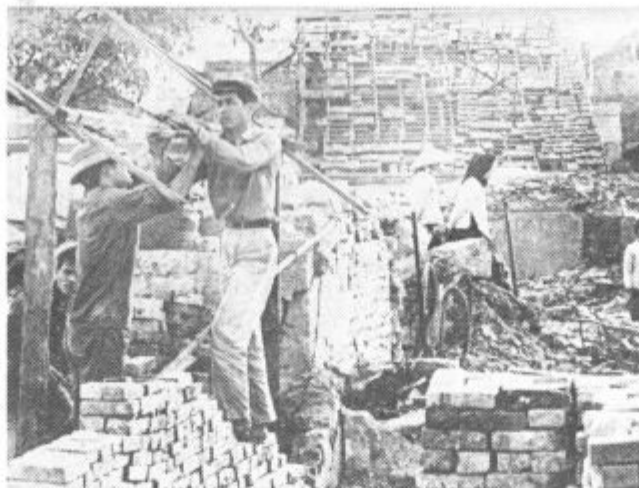
Orkester je imel daljši premor, nato pa je lansko leto za svojo 25-letnico obstoja v Celju priredil koncert, ki je izredno dobro uspel. Na njem so sodelovali tudi Majda Sepe in Oto Pestner z New swing kvartetom. Žabe prirejajo vsako

leto samostojen koncert. Čeprav Marjan Nunčič ne igra več, orkestra in svojih tovarišev ni popolnoma zapustil. Sodeluje organizacijsko in je njihov podpredsednik. Zaupal nam je, da se pogajajo za koncert v Velenju. Igrali bi v isti zasedbi kot lansko leto ob svoji obletnici v Celju.

Marjan Nunčič

● V BEOGRADU GRADIJO NOVO ŠPORTNO DVORANO — Delavci beogradskega podjetja »Energoprojekt« pospešeno dokončavajo dela na univerzalni športni dvorani v kateri bo od 1. do 9. junija evropsko prvenstvo v boksu. Dvorana, po zamisli Dragoljuba in Ljiljane Babić in konstrukciji inž. V. Vračarića, bo imela 16.000 kvadratnih metrov koristne površine in 7000 sedežev. Prilagojena je za vse male športe v dvorani, vključno s hokejem na ledu. To je prva etapa izgradnje športnega centra občine Palilula »Pionir«, ki bo imel kompletno tudi prostore za trening in odprto ter zaprto kopalnico. ● PRVI TEDNI MIRU — DNEVI OBNOVE — Pred demokratično republiko Vietnam, kjer se je vojna pravkar končala, so težka leta obnove. Da bi v porušeni domovini, razrušeni z ameriškimi bombami, življenje ponovno krenilo normalno, je treba veliko časa in veliko materialnih sredstev. No, ljudstvo se je z vso vnemo poprijelo dela. Vrnili so se na porušene domove in ne da bi čakali na mehanizacijo in pomoč drugih, pričeli s čiščenjem in izgradnjo novih domov. V tem sodelujejo vsi — žene, starci in otroci. Na sliki: stanovanjski enota od porušenih predmestij Hanoja udarniško delajo pri čiščenju ruševin. ● MLADI SARAJEVCANI DOBILI PRVI »POP MARKET« — Dom mladih v sarajevski Skenderiji je nedavno dobil prvi »POP MARKET«. V tem marketu mladi trgujejo z gramofonskimi ploščami, portreti svojih ljubimcev, pesniškimi zbirkami, hipi nakitom in vsem drugim, kar zanima mlade. Za razliko od »RESNIH« trgovin, tukaj ne dobi kupec pri vhodu košarico za nakupovanje. Enostavno pridete do prodajalke, zaprosite, da bi radi sli šali ploščo, ki vam je všeč in jo kupite, ali pa tudi ne. Zaradi tega se nihče ne jezi, ker dobre glasbe, četudi mimogrede, ni nikdar preveč. Na sliki: zainteresiranih je zmeraj dovolj. Dovolj je tudi kupcev in blaga. Se pravi, vsi so zadovoljni.

ŠPORT ŠPORT

100 tekmovalcev za Kajuhov pokal

Na Golteh je bilo 18. tradicionalno tekmovanje v veleslalomu za Kajuhov pokal. Prireditelj, Partizan Šoštanj, je ob pomoči sodniškega zbora SK Velenje, tekmovanje odlično organiziral.

Proga je bila dolga 1200 metrov, 42 vratice pa je postavil trener Rudi Zevart. Nastopilo je 105 tekmovalcev iz osmih klubov. Tekmovali so ekipno in posamezno. Za mlajše mladince in mladinke pa je tekmovanje veljalo za kategorizacijo.

Pri mladinkah so bile najboljše tekmovalke Izletnica. Najboljši pri mlajših mladinceh je bil Jože Kolar iz Črne, med starejšimi mladinci je zmagal Marko Cetina iz Celja. Jože Sevcnikar iz Maribora pa je bil zmagovalec pri članih. Od Velenjčanov se je najbolje uvrstil Peter Tevž pri članih (deveti). Predsednik Partizana Rudi Bajec in vodja tekmovanja Gabro Cverlin, sta podelila priznanja najboljšim. Prehodni Kajuhov pokal je pri članih osvojil Branik (Maribor), pri mladincih pa SK Crna.

Rezultati — mlajše mladinke: 1. Barbka Jug, Izletnik Celje, 1.14,6; 2. Andreja Jezernik, Izletnik Celje, 1.14,7; 3. Barica Lončar, Izletnik Celje, 1.15,7; 4. Irena Zevart, SK Velenje, 1.27,5; mlajši mladinci: 1. Jože Kolar, SK Crna, 1.07,6; 2. An-

drej Helci, SK Fužinar, 1.09,6; 3. Andrej Rečnik, SK Branik, 1.09,9; 13. Vlado Spital, SK Velenje, 1.18,8; 15. Oei Zohar, SK Velenje, 1.20,9; 18. Srečko Godec, SK Velenje, 1.21,9; 19. Marko Vučina, SK Velenje, 1.28,1; 20. Marko Suligoj, SK Velenje, 1.29,4; starejše mladinke: 1. Sonja Jezernik, SK Izletnik, 1.16,1; 2. Bojana Veber, SK Izletnik, 1.23,4; 3. Majda Vagner, SK Izletnik, 1.26,0; 4. Mateja Stajner, SK Velenje, 1.33,6; starejši mladinci: 1. Marko Cetina, SK Izletnik, 1.10,8; 2. Branko Gorza, SK Crna, 1.11,2; 3. Miran Lenarič, SK Zagorje, 1.18,4; 4. Aco Sakmajster, SK Velenje, 1.20,9; člani: 1. Jože Sevcnikar, SK Branik, 1.08,8; 2. Andrej Zafred, SK Branik, 1.09,6; 3. Srečko Forte, SK Trbovlje, 1.10,2; 9. Peter Tevž, SK Smartno ob Paki, 1.15,1; 11. Borut Pistotnik, SK Velenje, 1.18,0; 13. Janez Ramšak, SK Velenje, 1.19,5; 14. Drago Drev, SK Smartno ob Paki, 1.21,1; člani ekipno: 1. Branik 3:28,7; 2. Crna 3:43,8; 3. Smartno ob Paki 3:58,4; mladinci ekipno: 1. Crna 3:29,7; 2. Branik 3:34,7; 3. Fužinar 3:34,8.

Nogometaši se pripravljajo

V nedeljo 1. aprila pričnejo nogometaši z drugim delom prvenstvenih tekem.

V prvem kolu spomladanskega zvežda, Rudar in Smartno, imega dela bosta ligaša SCNL — la za nasprotnika — Rudar bo igral v Sliivnici proti domačinom v Smartnem pa bo gostoval Olimp iz Celja.

Vsekakor bo »dvo boj« za prestiž med Rudarjem in Smartnim zanimiv že od vsega začetka. Smarčani so na čelu

lestvice, le s točko manj jim sledijo Velenjčani.

Obe enajsterici sta v okviru priprav odigrali nekaj tekem.

Prijateljska srečanja:

Kladivar — Rudar 1 : 3

Smartno — Šoštanj 3 : 2

Slovan — Smartno 6 : 3

Rudar — Kladivar 4 : 2

Pokalne tekme:

Smartno — Ljubno 1 : 0

Gol je dosegel Prašnikar.

Rudar — Šoštanj 2 : 0

Strelica golov: Pašič, Vizovšek.

Prijateljska tekma

Rokometašice Gorenja, ki se niso udeležile zimske rokometne lige, se pripravljajo za prvenstvene tekme. Odigrale so prijateljsko tekmo v Hrastniku proti Steklarju. Domačinke so bi-

le boljše predvsem v drugem delu in zmagale z rezultatom 20:13 (10:9). Največ golov za Velenjčanke sta dosegli Nada Zavolovšek in Turnškova po 4.

INVALIDI ŠPORTNIKI TEKMUJEJO

Prav je, da ob mednarodnem dnevu invalidov spregovorimo o aktivnem delovanju invalidov na področju rekreacije in športa. Že od ustanovitve občinskega društva telesnih invalidov, jeseni leta 1969 deluje pri društvu komisija, ki skrbi za športno dejavnost in rekreacijo invalidov športnikov.

Invalidi — športniki so v 3-letnem delovanju dosegli že več uspehov. Uspešno so sodelovali v delavskih športnih igrah. Zaradi nekaterih nesporazumov, lani niso sodelovali. Letos pa so se ponovno vključili v tekmovanje delavskih športnih iger.

Invalidi športniki iz naše občine z uspehom sodelujejo tudi izven naše občine. Tako so na jesen 1970. leta sodelovali na republiškem

zboru invalidov športnikov v Sempetru v Savinjski dolini, kjer so v ekipnem tekmovanju osvojili prvo mesto v streljanju z zračno puško in drugo mesto v šahu. V letu 1972 so uspešno nastopili na prireditvi invalidov — športnikov iz vse Slovenije v Kranju, kjer so kot ekipa osvojili prvo mesto v streljanju z zračno puško in drugo mesto v šahu. Rastko Lah je sodeloval na republiškem

prvenstvu invalidov Slovenije v smučanju, ki je bilo letos na Zatrniku pri Bledu. V konkurenci kategorije je dosegel 6. mesto in si priboril plaketo. Tudi na prvenstvu invalidov v namiznem tenisu v Kranju so invalidi iz Velenja imeli svoje zastopstvo.

Invalidi velenjske športne sekcije, vodi jo Teofik Sehič, sodelujejo na športnem tekmovanju v Žalcu, ki je prirejeno v počastitev mednarodnega dneva invalidov. Tekmovali bodo v šahu, streljanju z zračno puško in kegljanju.

V decembru 1972 je občinsko društvo telesnih invalidov organiziralo in izvedlo prvenstvo vseh inva-

lidov občine Velenje v šahu — prvak Djordje Vejnovič, v kegljanju — prvak Geza Šinček, v plavanju — prvak Geza Šinček in v streljanju z zračno puško — prvak invalidov Hinko Bola.

Občinsko društvo telesnih invalidov pa skrbi tudi za rekreacijo invalidov. Tako nudi invalidom vsak teden enkrat brezplačno uro plavanja — kopanja v zimskem bazenu. Dvakrat na mesec trenirajo šahisti, vsak teden pa kegljači in strelci.

Prav bi bilo, da bi se v tekmovanje in za rekreacijo prijavilo čim več invalidov, pristojni pa naj to dejavnost invalidov podprejo.

Tekmovanja šolskih športnih društev

Smučarska sezona se bliža kraju. V šolah pa se začne vrsta tekmovalnih in občinskih, področnih in republiških. Učenci osnovnih in srednjih šol se bodo pomerili med seboj v gimnastiki, košarki, roketu in atletiki. Najboljše ekipe in posamezniki pa bodo sodelovali na področnih prvenstvih.

V GIMNASTIKI NAJBOLJŠI ŠOŠTANJČANI

V telovadnici osnovne šole Gustava Šilaha v Velenju je bilo občinsko prvenstvo v gimnastiki za osnovne šole. Sodelovalo je 60 tekmovalcev iz vseh osnovnih šol občine. Popolne ekipe pa so imele le tri šole: Biba Röck Šoštanj, Miha Pintar-Toledo in Gustav Šilih iz Velenja.

Največ uspeha so imeli učenci osnovne šole Biba Röck, ki so bili prvi pri fantih in dekletih. Med posamezniki pa sta se izkazala Alenka Hojan (MPT) in Silvo Komprej (BR). Rezultati: 1. Alenka Hojan (MPT) Vel. 37,0; 2. Albin Mavec (KDK) Šošt. 35,9; 3. Suzana Zager (BR) Šošt. 35,6; 4. Marjana Čujež (BR); 5. Silva Dobovčnik (MPT) 35,3.

Ekipno: 1. OŠ Biba Röck Šoštanj 170,9; 2. OŠ Miha Pintar-Toledo Velenje 170,0; 3. OŠ Gustava Šilaha Velenje 164,6.

Fantje posamezno: 1. Silvo Komprej (BR) 37,5; 2. Anton Lipuš (MPT) 36,6; 3.-4. Miran Rezar in Beno Supovec (BR) 36,5; 5. Daniel Grossman (GS) 36,4.

Ekipno: 1. OŠ Biba Röck Šoštanj 180,9; 2. OŠ Miha Pintar-Toledo Velenje 178,2; 3. III. osn. šola Velenje 177,7; 4. OŠ Gustava Šilaha Velenje 177,2.

Najboljši so se uvrstili na področno prvenstvo, ki je bilo v Celju. Odličan uspeh je dosegla Alenka Hojan (OŠ MPT) in osvojila naslov področne prvakinja v gimnastiki.

Srednješolci velenjske občine se v gimnastiki niso udeležili tekmovanj. Nastopila je le Vesna Teran (gimnazija Velenje) na področnem prvenstvu v Celju in dosegla prvo mesto.

LETNI ODDIH ZA ČLANE ZB NOV

Občinski odbor Zveze združenj borcev NOV Velenje si že več let prizadeva, da imajo udeleženci NOV ugodne možnosti za letovanje.

Tudi v letošnjem letu je občinska skupščina Velenje imela razumevanje in je odstopila borcem nekaj prostih mest v vseh izmenah v počitniškem domu v Portorožu.

Cena dnevnega penziona za letovanje še sicer ni točno določena, predvidoma pa bo znašala do 55,00 dinarjev. Ob prijavah, ki jih bomo pričeli zbirati v pisarni občinskega odbo-

ra ZB NOV 16. aprila 1973, bo cena letovanja že znana in bo ob prijavi potrebno vplačati 50% od skupnega zneska.

Udeležencem NOV z nižjimi dohodki na družinskega člana — predvsem kmetom in upokojencem, bo občinski odbor ZB NOV Velenje priznal za letovanje v Portorožu regres.

Želimo, da bi naši člani izkoristili vsa razpoložljiva prosta mesta in da bi se na oddihu prijetno počutili.

Občinski odbor ZB NOV Velenje

Partizan Šoštanj je prejel od republiškega odbora za akcijo »TRIM« plaketo »Trimčka« za prizadevanje pri razvoju športne rekreacije v okviru akcije TRIM.

V PESJEM OKUS PO SLADKEM?

UJV CELJE POSREDOVALA KAZENSKO OVADBO ZOPER MARO MELANŠEK, KI JE OSUMLJENA POSREDOVANJA PRI PROSTITUCIJI • OSUMLJENA ZANIKA IN TRDI, DA JE ŽRTEV MAŠČEVANJA SVOJE NATAKARICE

Bralci se gotovo spomnijo, da smo pred nekaj številkami morali umakniti sestavek o »sladkem življenju pri Danici«, ker bi drugače tudi v marsikatero velenjsko družino vnesli nemir. Zdaj smo dobili ovadbo, ki nakazuje, da je bilo »sladko življenje« poskrbljeno tudi na našem območju. Delavci UJV iz Celja so namreč podali ovadbo zoper gostilničarko Maro Melanšek, doma v Pesjem št. 36, ker je osumljena posredovanja pri prostituciji. Njena nekdanja natakarica jo obtožuje, da ji je v sobo pošiljala moške in za to uslugo nato izplačevala denar.

• VSE JE LAZ IN MAŠČEVANJE

Ob našem obisku je bila gostilna Mare Melanšek od zunaj zaprta, lastnica pa v kuhinji. V točilnici je s kolarci žvenkljalo dekle, ki je po njeni izjavi gospodinjska pomočnica.

»Veste, da je vse skupaj laž,« nas je prestregla Melanškova, ko smo ji povedali, zakaj smo prišli. »Tu so bili že oni iz notranje uprave in mi povedali, da me obtožuje samo ena in da jo naj tožim. To bom tudi storila. Tožila bom. Če sem jaz kdaj za takšno opravilo dobila ali prodala samo eno kupico vina in dobila en sam dinar, me lahko takoj postavijo pred zid in ustrelijo.«

V kazenski ovadbi med drugim piše, da bi naj dekletu J. pri Melanškovi delala konec lanskega leta. V resnici sta delali najprej dve, vendar je nato ena odšla. Ko je druga ostala sama, bi ji naj Melanškova baže nekega večera v decembru dejala, naj gre spat in v sobo sprejme moškega, če hoče, da bo za služila. Dekle bi naj ugovarjalo, vendar bi jo naj gostilničarka prepričala, da to ni takšna reč, če gre k njej za četrt ali pol ure kakšen moški...

Tako bi se naj vse skupaj začelo. Dekle je moškega sprejelo in naslednje jutro od lastnice dobilo 30 starih tisočakov. Postopek bi naj še večkrat ponovila. Dekle poleg tega navaja, da so ji o podobnih rečeh pripovedovale tudi njene predhodnice. Delavci UJV so jih nekaj zaslišali in izvedeli, da Melanškova baže ni bila vedno pripravljena plačati njihovo normalno delo pri njej.

»Poglejte, kakšna hvaležnost. V resnici je imelo dekle spolno bolezen in sem jo jaz silila k zdravniku. Še denar sem ji dajala. Večkrat je rekla, da gre k zdravniku, ko pa sem se pozanimala, če je bila tam, so mi povedali, da je ni bilo.«

— Kje je dobila spolno bolezen?

»Kaj jaz vem, ko je sprejemala toliko moških. Baže tu, od nekega domačina. Jaz sem jih preganjala, vendar so se verjetno shajali na gospodarskem poslojpu. Ko je bila še ona druga tu, mi je nekega večera prišla povedat, da je ta odšla k sinu v sobo. Tekla sem gor in jo o-

zmerjala. Pa tudi sina. Kaj pa misli, saj bi se lahko marsikaj zgodilo. Dobil bi lahko še kakšno bolezen. Dvakrat ali trikrat sem jo pregnala. Potem več ne vem. K njej so hodili fantje. Sami domači, saj veste, kako so mladi vsiljivi. Cel kup se jih je motalo naokoli. Jaz sem jih odganjala, kolikor se je le dalo.«

• DEKLE S PRIVIDI GOLIH MOŠKIH

Dekleta, ki so jih varnostniki izprašali, so delno priznala, da je bilo življenje v Pesjem dokaj razburljivo. Nekatera so priznala, da so imela spolne odnose samo iz ljubezni z lastničnim sinom, ki bi jim naj tudi poskrbel pri materi službo.

»Ko bi vedeli, kako me je bilo sram, ko je nekega večera ena pijana pridrela po stopnicah iz sobe. Bila je čisto gola. Gostje so se krohotali, mene pa je bila groza od srama. Komaj smo jo spravili nazaj v sobo. Ko sem fante preganjala iz sob, so mi govorili, da to delam iz »faušije«, ker sama nimam moškega. Že štiri leta sem vdova in so se norčevali, da mi gre v nos, ker sama nisem zanimiva.«

Ena izmed deklet je de-

lavcem UJV povedala, da se je neke noči zbudila, ker jo je v postelji otipaval neki neznan moški in silil k občevanju. Ker tega ni dovolila, je v joku planila v gostišče, kjer je lastnici povedala, kaj se je zgodilo. Ta ji je rekla, da ima privide.

»Res je prišla dol in rekla, da je v postelji neki moški. Sli smo gor, vendar ni bilo nikogar. Saj se ni mogel pogrezniti v zemljo, dol pa tudi ni prišel. Dekletu se je sanjalo,« trdi Melanškova. »Poslušajte, že 25 let imam gostilno in se kaj takega ni nikoli dogajalo. Da so fantje hodili k dekletom, to je res. Nekoč sem v postelji zalotila enega, ki se je ogrnil preko obraza in zbežal. Izgubil je slike, tako sem zvedela, kdo je. Zapretila sem mu, da bom slike poslala njegovi ženi, če bo še kdaj silil v posteljo mojih natakaric. Vraga sem jih jaz pošiljala gor, saj sem jih venomer preganjala iz sob. Oni iz notranje so mi povedali, da je tudi njim povedala, kako je v postelji našla moškega, čeprav smo sobo preiskali, nismo našli nikogar. Dekle je imelo privide golih moških, tako je bilo in nič drugače.«

Omenjeno dekle pa trdi, da je neko noč proti jutru prišel v sobo starejši moški in jo znova silil k občevanju.

»Vse to imam za hvaležnost, da sem jo hotela zdraviti. Zdaj se mi je maščevala. Toda, jaz jo bom tožila. To so mi svetovali tudi moj osebni zdravnik in drugi. Baže ne obtožuje samo ta. Tako se potem zgodi, če je človek predober. Zanima me, kje je zdaj to dekle? Ali se je vsaj pozdravilo?«

Melanškova gostilna v Pesjem

• PIKO BO POSTAVILO SODIŠČE

Naš namen ni bil, da bi zadevo predimenzionirali. Zeleli smo le opozoriti na problem, ki je tudi na našem območju vse bolj pričujoč. Gre za mladino, ki se mimo ustreznih ustanov in zavodov zaposluje pri raznih ljudeh, ki pogosto ne izpolnjujejo svojih ob-

vez. Tako so omenjena dekleta varnostnim organom povedala, da pri Melanškovi niso dobivale redne plače — dohodkov po dogovoru in bile izpostavljene stvarem, o katerih smo prej pisali in jih je celo Melanškova sama priznala.

Ce je tudi sama posredovala pri dekletih, da bi naj sprejemale v posteljo moške, bo ugotovilo sodišče. Kakorkoli že, zadeva je ta-

ko v Pesjem, kot v Velenju in Soštanju dobila širok odmev. To tembolj, ker je poizvedba varnostnih organov nekolikantj potrdila govorice o dokaj »sladkem življenju« nekaterih gostov v omenjeni gostilni. Mi zadeve ne želimo posploševati, niti komentirati. Ne zato, ker bi se s tem izogibali odgovornosti, temveč zato, ker čakamo na razplet dogodkov pred sodiščem.

KJE HODIJO OTROCI

Velenjski miličniki so polovili sedem fantičev, ki so v večernih urah metali snežene kepe v okna osnovne šole Miha Pintar Toledo. To so bili mladoletni fantalini — brata N. in Z. J. ter C. G. učenci šolskega centra, L. S. in E. V. sinova očetov, ki sta zaposlena v Gorrenju, D. H. iz Velenja ter pekovski vajenec B. S.

Izgovarjali so se, da so se hoteli maščevati šolskemu hišniku. V resnici pa je bil v ozadju alkohol. Fantje so namreč pred tem popivali v bifeju v zimskem bazenu in so postali pogumni ter navno razboriti. Prav bi bilo, da bi starši bolj skrbeli za svoje otroke, zlasti če jih ni pravočasno domov.

KRADEL PO TRGOVINAH

Mladoletni Z. G., iz Celjske ceste v Velenju, je brezposelni mladenič. Kot njegovi sovrstniki bi bil rad tudi on spodobno oblečen. Ker pa samo pohajkuje, nima potrebnega denarja, da bi si kupil kakšno malenkost. Zato se je spomnil, da lahko malenkosti pridobi na lažji način. Nekaj časa mu je to sicer uspelo, kaj kmalu pa so ga pri tatvinah zalotili. Nekega dne je v velebla-

govnici Nama izmaknil moške hlače. Izkoristil je nepazljivost prodajalke, vzela hlače iz police in jih enostavno odnesel iz trgovine. Podobno je naredil tudi v prodajalni Center. Odnesele je troje moških hlač. Z. G. pa je potreboval še denar. Zato je v kegljišču hotela Paka ukradel iz suknjičev nekaj denarja. Suknjiči, iz katerih je pobral denar, so viseli na obešalnikih.

NESREČE

• Čez železniški prelaz v Prelogah so bile zaprte zapornice, gorele pa so tudi rdeče signalne utripajoče luči na semaforju. S kolesom s pomožnim motorjem je proti Pesju peljal Rudolf Krajnc in se zaletel v zapornice. Poškodoval se je na prsnem košu in glavi in dobil pretres možganov. Ponesrečenega Krajncja so z rešilcem odpeljali v celjsko bolnišnico.

• Po desni strani Saleške ceste je proti semaforškemu križišču pripeljala z osebnim avtomobilom CE 530-02 Katarina Segar in se ustavila, ker je hotela vzeti s seboj svojo prijateljico. Ko je hotela odpeljati naprej, se je v zadnji del njenega avtomobila zaletel Jože Petrovič, ki se je peljal s kolesom s pomožnim motorjem. Pri tem si je Petrovič zlomil levo nogo, poškodovan pa je bil tudi po obrazu. Zdravniško pomoč so mu morali nuditi v celjski bolnišnici. Gmotne škode so ocenili za okrog 2.500 dinarjev.

• Voznik osebnega avtomobila s celjsko registrsko številko Stanko Borštnar se je 27. februarja nekaj po 14. uri pripeljal v Velenje po Kidričevi cesti in zavil na Kajuhovo. Za njim je pripeljal z osebnim avtomobilom Oto Gradišnik in spregledal levi smerokaz ter po-

levi strani zapeljal mimo Borštnarjevega avtomobila. Ker pa je ta že krenil v levo, je prišlo od trčenja. Na obeh vozilih je bila povzročena škoda za 6.000 dinarjev.

• Avgust Sušec je pri vzvratni vožnji na parkirnem prostoru pred zdravstvenim domom neprevidno zadel v parkirani osebni avtomobil CE 484-01, last Bernarda Sešelja.

• Na dvorišču tovarne Goranje je Ivan Suša z osebnim avtomobilom CE 459-15 zapeljal nazaj in trčil v levi sprednji blatnik osebnega avtomobila CE 197-95.

...če imaš čas, beri tednik NAŠ ČAS...

SMRTI

— Jožef KOTNIK, upokojenec iz Velenja, Kersnikova 6, star 67 let
— Andrej BRDEV, kmetovalec iz Andraža nad Polzelo 5t. 19, star 68 let
— Baltazar HORVAT, upokojenec iz Soštanja, Kajuhova 39, star 60 let
— Ivan ZELENJANIKAR, upokojenec iz Lokavca 5t. 22, star 65 let
— Ana SAMEC, kmetovalka iz Zavodnje 5t. 43, stara 83 let
— Ana SOSTAR, upokojenka iz Migojnec 31, stara 68 let
— Ljudmila JAZBINSEK, gospodinja iz Celja, Cesta na Dobravo, stara 57 let

MALI oglasi

PRODAM

• POLOVICO HISE, potrebno obnove — za stanovanje, prodam v bližini Velenja. Ogled v nedeljo od 11. do 15. ure. Naslov v upravi lista.

• PRODAM odlično ohranjeno SIMCO 1000 GLS. V. Smajs, Velenje, Efenkova 29.

• PRIDNEMU, poštemu kmečkemu fantu nudim stanovanje in hrano s tem, da bi mi po službi pomagal pri manjših hišnih opravilih. Stanovanje v okolici Soštanja. Naslov v uredništvu lista.

PREKLIC

• IZGUBIL sem plačilni karton RLV št. 123. Martin Trnek, Bevc 45, Velenje.